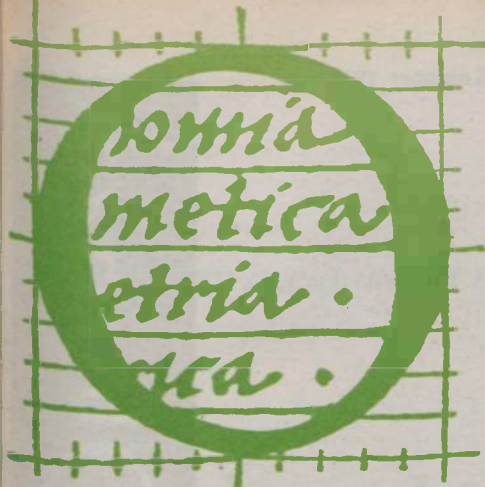

Visitatie gezondheidswetenschappen en geneeskunde valt positief uit

Het gaat goed met het onderwijs bij de faculteiten der geneeskunde en gezondheidswetenschappen. Dat is de mening van de visitatiecommissies die twee weken geleden beide faculteiten onder de loep namen. Het probleemgestuurde onderwijs kreeg een speciale eervolle vermelding. Met dit oordeel onderscheiden deze externe deskundigen zich van de commissies bij economie en rechten eerder dit jaar. Die namen een veel gereserveerder houding in ten opzichte van het Maastrichtse systeem.

Vooraf bij gezondheidswetenschappen werd deze eerste officiële (door de VSNU georganiseerde) visitatie van het onderwijs met spanning tegemoet gezien. De studie heeft immers nog steeds een schimerige experimentele status. Dit jaar nog zou de minister van onderwijs een besluit moeten nemen of het experiment, dat ruim tien jaar geleden begon, geslaagd is en de faculteit verder mag leven of niet. De faculteit heeft het de afgelopen jaren weliswaar niet geheel zonder externe beoordeling hoeven te doen, maar dat gebeurde op eigen initiatief. Een onderzoek waarbij alle verwante opleidingen in het land naast elkaar worden gezet, is nieuw. Anders dan bij geneeskunde hebben er in het verleden nooit vergelijkende 'examens' plaatsgevonden waarbij de prestaties van studenten met die van andere instellingen werden gemeten. Tegen die achtergrond was het dus niet zo verwonderlijk dat de gezichten van de faculteitsbestuurders tijdens de mondelinge verslaglegging van de visitatiecommissie allengs begonnen te glimmen van genoeg. Het algemene oordeel van prof. Leenen, de voorzitter van de deelcommissie gezondheidsweten-

schappen (geneeskunde en gezondheidswetenschappen worden door afvaardigingen van een en dezelfde commissie behandeld) over de toestand die hij hier in Maastricht aantrof, was zo complimenteuz dat er weinig meer mis kon gaan, en, naar de faculteit verwacht, bij de definitieve schriftelijke rapportage over enkele maanden ook niet zàl gaan.

De commissie heeft zich uitdrukkelijk niet beziggehouden met de inhoud van de studie, vertelde Leenen, omdat het een illusie is dat zoiets in twee dagen te doen zou zijn. Wel kwamen de kwaliteit en het niveau van de opleiding aan bod, en daarop was volgens de commissie niets aan te merken. Ook niet op het model van het probleemgestuurde onderwijs (PGO), integendeel. Dat men hiermee mikt op zelfstandige kennisverwerving werd "buitengewoon positief" gevonden.

De rendementen, zowel in de propedeuse als in het doctoraal zijn goed, terwijl het programma in de vier jaar die er voor staan best te doen is. Het feit dat studenten er gemiddeld een jaar aanplakken had volgens Leenen dan ook meer te maken met eigen overwegingen van de student dan

met het programma. Dat zit goed in elkaar en is consistent opgebouwd, iets wat gewoon lijkt maar het volgens hem niet overal is. Tegelijkertijd vroeg hij zich af of de inhoud van de blokken niet veeleer door onderhandelingen tot stand komt dan door een welbewuste afleiding uit de gestelde eindtermen. Hoe beide waarnemingen met elkaar te rijmen zijn maakte hij niet duidelijk.

Niet alleen het onderwijs zelf, ook de organisatie van het onderwijs en de bewaking van de kwaliteit lopen naar behoren, vond de commissie. De studievoortgangsregistratie werd "een mooi systeem" genoemd. Een belangrijke kanttekening wenste men wel te maken: de onderwijsorganisatie is overmatig centralistisch en bureaucratisch. En er waren nog meer kritiekpunten. Een paar voorbeelden. Dat het vaardigheidsonderwijs ook werkelijk tot 'skills' leidt werd een wat te weidse benaming gevonden; de voortgangstoets bevat teveel specialistische vragen; de faculteit zet te weinig de computer in bij het

Vervolg op pagina 10

Universiteit voorzichtig op ondernemerspad

'Bedrijfsvreemde' activiteiten van de universiteit zullen in de toekomst worden ondergebracht in een holding BV met werkmaatschappijen. Het college van bestuur zal in de startfase de directie voeren over de holding. De voorzitter van het college zal tevens optreden als algemene aandeelhoudersvergadering. Op termijn wordt gekozen voor een meer afstandelijk bestuur.

Als de universiteitsraad eind oktober accoord gaat (jongstleden maandag gaf een raadscommissie daartoe al de voorzet door in te stemmen met het plan) zullen voortaan activiteiten die voor de RL belangrijk zijn, maar die niet tot de primaire taken behoren, in een holding worden ondergebracht. Hierbij wordt gedacht aan commerciële interessante resultaten ('spin-off') van universitair onderzoek. Het oog is vooral gericht op medische research, die tot toepassingen in de vorm van apparatuur kan leiden. Los van spin-off verschijnselen zijn er andere universitaire activiteiten die een meer of minder zwaar commercieel stempel dragen en om die reden kandidaat zijn voor toetreding tot de holding. Een der voorbeelden van het college is de participatie in de Academische Boekhandel Maastricht. Volgens collegelid dr. K. Dittich ligt het uitdrukkelijk niet in de bedoeling om onderzoek en onderwijs voor derden dat in de zg. derde geldstroom wordt gefinancierd en dat veelal commercieel van aard is, eveneens in deze onderneming onder te brengen. De derde geld-

stroom behoort tot de primaire universitaire taken, zei hij.

De houdstermaatschappij zal als paraplu dienen voor dochterondernemingen die een relatieve zelfstandigheid bezitten. Faculteiten, diensten en het college zelf kunnen met voorstellen komen voor de oprichting van een dochtermaatschappij. Zo'n voorstel in de vorm van een ondernemingsplan zal door het college worden getoetst. Wildgroei is uit den boze; "ten aanzien van het oprichten van rechtspersonen voert het CvB een terughoudend beleid", heet het in het voorstel.

De universiteitsraad zal toestemming moeten geven voor de financiële inbreng in de holding. Deze wordt in eerste instantie op twee ton begroot, een bedrag dat tevens de grens van de eventuele aansprakelijkheid markeert. Verder zal er weinig formele zeggenschap zijn, maar dat betekent niet dat de rol van de raad dan is uitgespeeld. Het college zegt er prijs op te stellen in voortdurend overleg met de raad te opereren. Dat betekent dat de voorzitter van de raad adviseur van het

bestuur zal worden, dat aanvragen tot oprichting van dochterondernemingen ter advies aan de raad worden voorgelegd, evenals het ondernemingsontwikkelingsplan van de holding. Het college is van plan om negatieve raadsadviezen ernstig te nemen. Niettemin behoudt hij zich het recht voor toch zijn zin door te zetten, zij het "gemotiveerd".

Deze procedures zijn vevat in een 'charter', een afsprakenlijst tussen het college en de U-raad.

Vanuit de U-raadscommissie werd aangedrongen op een extra controlemogelijkheid in de vorm van een raad van commissarissen (RvC) of eventueel een andere constructie waarbij deskundige adviseurs kunnen worden betrokken. Het college wil voor de startfase van circa twee jaar geen RvC in het leven roepen. Na die termijn ligt het in de bedoeling dat het college zich uit het actieve bestuur terugtrekt en zelf RvC wordt.

Wammes Bos

(Zie verder pagina 7)

Inhoud

PAGINA 3

Zwart huren

Als CDA en PvdA hun zin krijgen is het gedaan met het zwarte huren. Dan moet je als student je huurcontract laten zien aan de Informatiseringsbank. En dan pas, en alleen maar dan, heb je recht op een beurs voor uitwonenden. Verder: zwaar weer op komst voor de studenten die zojuist in Maastricht met cultuur- en wetenschapsstudies zijn begonnen. Tenminste, als ze afstuderen en een baan willen. In bijna alle sectoren gaat het goed met de werkgelegenheid, maar uitgerekend niet in de 'nieuwe' letteren.

PAGINA 4

Slijk der aarde

Het begin van een nieuwe miniserie. Tot kerstmis elke week een portret van een student en zijn (of haar) geld. Hoe komt hij (of zij) eraan, waar gaat het aan op, is het genoeg, en zo ja, waarom niet?

PAGINA 5

Baas in eigen huis

Dat worden de universiteiten als de plannen doorgaan om de gebouwen die ze nu gebruiken aan hen te 'verkopen'. In het HBO is die operatie al in gang gezet. Het levert Ritzen een lieve duit op, maar niet iedereen snapt precies wat de bedoeling is en waar het toe moet leiden.

PAGINA 6

Zijne excellentie

De minister krijgt weer eens het woord. Zijn imago holt bergafwaarts, en dan wil hij wel een interviewje geven om het beleid nog maar eens een keer uit te leggen. Want er zijn veel misverstanden over zijn maatregelen en intenties, gelooft hij. In ieder geval heeft hij het beste met iedereen voor, zeker ook met de studenten. Als die nu nog tegen hem zijn, tja.

PAGINA 8

Vermeende plannen

Hij lijkt altijd het knapste jongetje van de klas, en dat is hij ook. Niet voor niets is Willem Vermeend naast zijn Kamerlidmaatschap ook nog hoogleraar in (o.a.) Maastricht. Hij heeft al zes keer een nieuw studiefinancieringsstelsel ontworpen, maar er is nooit wat mee gedaan. En hij heeft nog veel meer ideeën en plannen.

PAGINA 9

Gezond geheugen

Wie het innemen niet schuwt krijgt het later op zijn brood: het geheugen loopt terug. Ook pittige medicijngebruikers zullen kampen met dat euvel, of lieden wier hersens anderszins te lijden hebben gehad. Een proefschrift is er aan gewijd om het bewijs te leveren dat je een gezond leven beter herinnert.

Rooskleurig beeld wordt verstoord door de sector 'taal en cultuur'

Arbeidsmarkt voor academici trekt aan

Het aantal werkzoekende academici is het afgelopen jaar fors gedaald. In de meeste universitaire sectoren daalde de werkloosheid sinds augustus 1990 met veertig tot vijftig procent. De situatie voor pas afgestudeerden was zelfs nog gunstiger. Belangrijkste uitzondering op dit gunstige beeld is de sector letteren. Vooral nieuwe studievarianten dragen daar bij aan een groeiend aantal werkzoekenden.

In zeven van de acht W.O.-sectoren is tussen augustus 1990 en augustus 1991 het aantal werkzoekenden met meer dan 35 procent gedaald. De landbouwhoek spant de kroon met een ruime halvering tot 520 werkzoekenden - krap vijf procent van de beroepsgroep. Ook bij natuur, techniek, gezondheid en rechten zakte het aantal geregistreerde baanlozen met meer dan veertig procent. Economie en sociale wetenschappen deden hier met een daling van ruim eenderde weinig voor onder. De statistieken voor pas afgestudeerden zijn nog gunstiger. Het aantal werkzoekenden in deze groep zakte in de meeste sectoren met de helft tot tweederde. Die verbetering gold niet alleen voor biologie (54%), maar ook voor probleemstudies als rechten (63%), psychologie (49%), geschiedenis (51%) en westerse talen (56%). Voor alle studierichtingen samen daalde het aantal verse werkzoekenden met 52 procent. Het rooskleurige beeld wordt verstoord door de sector 'taal en cultuur': letteren,

geschiedenis, wijsbegeerte en theologie. Hier steeg de werkloosheid opnieuw zo'n twintig procent tot in totaal bijna achtduizend. Dat betekent dat nu bijna een op de vijf alfa's geregistreerd staat als werkloze. Deze verslechtering lijkt grotendeels op het conto te komen van de nieuwe studievarianten, die in de statistiek vallen onder 'overige' letteren. Toch zijn er ook voor de alfa-studies lichtpuntjes. Voor pas- afgestudeerden is de situatie iets minder slecht dan vorig. Bij de bekende alfa-studies (moderne talen, geschiedenis, wijsbegeerte, theologie) zoeken nu half zo weinig nieuwe doctorandussen naar werk. Zelfs in de overige letteren is dit aantal sinds februari wat gaan dalen. Ondanks de verbeterde markt voor veel sectoren zijn nog altijd 19.557 academici op zoek naar werk, vergeleken met 24.437 een jaar geleden. Bijna de helft van deze werklozen heeft een alfastudie gedaan. Alleen in deze sector ligt de werkloosheid nog ruim boven het landelijk gemiddelde

van zeven procent. Bij techniek ligt dit percentage nu onder de twee. Als verklaring voor de marktverbetering in veel sectoren noemde het ministerie van O&W afgelopen april vooral het aflopen van de 'afstudeerbult', recent veroorzaakt door het gelijktijdig afstuderen van oude en nieuwe jaargangen studenten. Momenteel is het aantal afgestudeerden echter tamelijk constant. Dat ook het laatste halfjaar de daling van de werkloosheid doorging, doet dan ook vermoeden dat er sprake is van een meer structurele verbetering van de markt voor academici. Dat de vraag naar afgestudeerden zou groeien, is al eerder voorspeld - ondermeer in twee onderzoeksrapporten van afgelopen juni. Daarin ging het echter over de latere jaren negentig. Dat al in 1991 - middenin een kleine recessie - de werkloosheid onder academici zo snel daalt, mag dan ook een verrassing genoemd worden.

HOP/Frank Steenkamp

Meer controle op uitwonende studenten moet 25 miljoen opbrengen

De fracties van PvdA en CDA willen dat de Informatiseringsbank uitwonende studenten strenger controleert. Die controle moet 25 miljoen per jaar opleveren. Dat is een van de maatregelen die de regeringsfracties voorstellen als alternatief voor verhoging van het lesgeld. De LSVb is woedend over dit alternatief. De Tweede Kamer is in grote meerderheid

tegen verhoging van de leselden in het voortgezet onderwijs, zo bleek vorige week tijdens de Algemene Beschuwingen. Volgens premier Lubbers is het Kabinet wel bereid van die verhoging af te zien, als de fracties met aanvaardbare alternatieven komen voor de ingeboekte 75 miljoen. De twee regeringsfracties CDA en PvdA hebben nu voorgesteld een deel van

de bezuiniging te zoeken in een strengere controle op 'uitwonendheid' van beursstudenten. De basisbeurs voor thuiswonende studenten is 235 gulden per maand, die voor uitwonende 570 gulden. De regeringsfracties vinden dat een student die opgeeft dat hij op kamers woont, voortaan zijn huurcontract moet laten zien. Zij geloven dat strenge controle zeker 25 miljoen gulden zal opleveren. De uitwonendheid is, samen met de opgave van het inkomen van de partner, de grootste bron van fraude in de studiefinanciering. Volgens de Algemene Rekenkamer heeft de Informatiseringsbank in 1990 zeker 19 miljoen gulden te veel betaald aan studenten die ten onrechte hadden opgegeven op kamers te wonen. De Informatiseringsbank probeert via steekproeven die fraude te bestrijden. In deze en de volgende maand houdt zij bijvoorbeeld een grootscheepse controle op uitwonendheid, die naar zij verwacht over 1991 een bedrag van 25 miljoen gulden aan ten onrechte uitgekeerde beurzen zal opleveren. Het voorstel van CDA en PvdA gaat echter uit van een structurele extra bezuiniging van 25 miljoen. De studentenverbond LSVb heeft woedend gereageerd op de voorstellen van CDA en PvdA. De studenten dreigen weer de dupe te worden, vindt de LSVb. De woningnood is immers in de meeste studentensteden zeer hoog en dat betekent dat veel studenten genoeg moeten nemen met 'zwart' verhuurde kamers. Van een huurcontract is dan geen sprake. Volgens een woordvoerder van het ministerie heeft Ritzen nog niet besloten op dit voorstel in te gaan. De begroting van Onderwijs wordt in de week van 12 november in de Tweede Kamer behandeld.

Erasmusprijs voor 'De Hygiënisten'

De Stichting Praemium Erasmianum heeft dit jaar een studieprijz toegekend aan dr. Eddie Houwaart, docent bij de faculteit der Algemene Wetenschappen. Houwaart, die zich als arts is gaan interesseren voor de geschiedenis van de geneeskunde, krijgt de prijs, waaraan een geldbedrag van f7500 is verbonden, voor het proefschrift 'De Hygiënisten, artsen, staat & volksgezondheid in Nederland 1840-1890'. Volgens de jury heeft Houwaart met zijn proefschrift, waarop hij in april in Maastricht is gepromoveerd, een belangrijke bijdrage geleverd aan de geschiedschrijving van de sociale geneeskunde in Nederland. In zijn boek beschrijft hij hoe een groep progressieve geneeskundigen er in de negentiende eeuw in slaagde een aantal medische problemen terug te voeren op maatschappelijke verschillen. Op 6 november zal Houwaart de prijs ontvangen in het Paleis op de Dam, voorafgaand aan de uitreiking van de 'grote' Erasmusprijs aan de dirigent Bernard Haitink.

(Foto Hans van Dijk)

JH

HOP/Margriet van Lith

Het taaie nationalisme

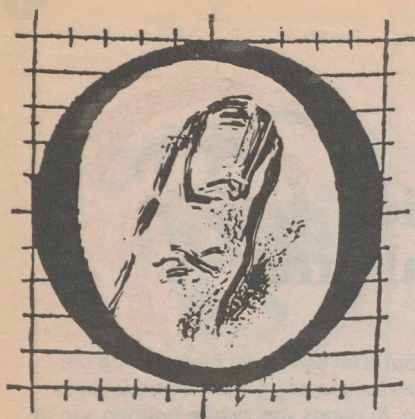
Met onbegrip en misprijzen kijken wij hier neer op die dwaze Serven en Kroaten die bezig zijn een gruwelijke oorlog uit te vechten, in plaats van zich te houden aan de verstandige akkoorden die wij keer op keer voor ze uitdokteren. Wat een achtergebleven en onbetrouwbaar zoortje is het daar! Werkelijk?

Ga eens over de grens en breek hoogontwikkelde Vlamingen de bek open over de Walen. In de meeste gevallen zul je dan een beerput van historische haatgevoelens en daarop gebaseerd wantrouwen opentrekken. Nog sterker is dit laatste het geval, zo heb ik vorige week mogen constateren, in landen waar de sporen van historische tegenstellingen nog tastbaarder zijn, zoals bijvoorbeeld in Hongarije, waarvan grote minderheden (in het totaal zo'n vijf miljoen) in aangrenzende buurlanden leven als gevolg van grenswijzigingen doorgevoerd na de eerste en tweede wereldoorlog.

Mijn Hongaarse collega Varga, met wie ik een EG-programma ten behoeve van de juridische faculteit te Boedapest coördineer, bracht mij bij wijze van leerzaam uitstapje naar de Slowaakse grens. Deze bevond zich op de brug van een nog geen meter breed beekje, dat door de Tsjecho-Slowaken destijds als een "bevaarbare rivier" werd gekwalificeerd en dus ook van "strategisch" belang werd geacht. Vijftig meter achter de grens lag en ligt het station van het Hongaarse grensstadje, dat sindsdien buiten gebruik is en er alleen nog maar staat als monument van Hongaarse nationale vernedering, één van de zeer vele uit de lange Hongaarse geschiedenis. Varga, die tevens persoonlijk adviseur is van de Hongaarse minister-president, is vermoedelijk één van de meest westeuropese georiënteerde intellectuelen onder de (niet-geëmigreerde) Hongaren. Op mij maakt hij de indruk geobsedeerd te zijn door de culturele, militaire en economische "buitenlandse" invloeden die Hongarije bedreigen. De Poolse criminelen, hoeren en zwarthandelaars, de Tsjechen met hun milieubedreigende voornemens ten aanzien van de Donau, het Slowaakse, Roemeense en Servische nationalisme, dat de in die landen levende Hongaarse minderheden bedreigt; Rusland waarvandaan -als er een burgeroorlog uitbreekt- mogelijk miljoenen vluchtelingen naar Hongarije zullen stromen, terwijl de westerse landen nu al nauwelijks bijstand verlenen bij de opvang van de duizenden Kroatische vluchtelingen; de EG en met name Frankrijk, die zo zuinig zijn met de opheffing van importbarrières. Buitenlandse "vijanden" worden altijd gesteund door binnenlandse, in het geval van Hongarije volgens Varga door een monsterverbond van voormalige communisten, die de media beheersen, en de ultra-liberalen, wier principes de nog zittende voormalige machthebbers in de kaart spelen en die wilde beschuldigingen van fascistische en anti-semitische sympathieën aan het adres van de regering zouden richten. In welke mate Varga's perceptie van de situatie juist of onjuist is, kan ik niet goed beoordelen, maar ik kan mij wel voldoende in hem en de Hongaarse situatie verplaatsen om te beseffen dat ik, in zijn schoenen staande, er mogelijk niet veel anders tegenaan zou kijken. Helpt het als je je bewust bent van het gevaar van situationele blikvernauwing? Varga zelf is daar uiterst sceptisch over. Eén van zijn beste vrienden, is een Servisch intellectueel van naam en faam en tevens onderminister in de Joegoslavische regering. Ook diens vermogen tot een enigszins afstandelijke waarneming van zaken is onder de huidige omstandigheden volstrekt vertroebeld, zegt Varga. De enige les, die Varga uit een en ander meent te kunnen trekken, is dat je internationale machtsposities niet moet pogen uit te buiten, omdat je daarmee rancunes kweekt waardoor je vroeg of laat gebakken peren op je bord terug krijgt.

Uit Hongaarse mond kan deze door de verdragen van Versailles en Trianon zo duidelijk bevestigde "les" verdacht in de oren klinken gegeven de huidige Hongaarse positie. In abstracto lijkt die les me echter juist. Wel zou ik er de volgende, aan Axelrod's "The Politics of Cooperation" ontleende les aan toe willen voegen. Goede internationale betrekkingen zijn een zaak van vertrouwen. Wantrouwen, mits binnen de perken, moge gezond heten, het houdt wel het gevaar in van self-fulfilling prophecies. Vertrouwen wekken kun je niet zozeer door woorden als wel door gedrag en met name door daden. Wantrouwen neem je niet weg door alleen maar geen misbruik van macht te maken, maar door iets weg te geven zonder dat daar een onmiddellijke noodzaak toe bestaat. Het enige vertrouwen dat de Joegoslaven thans aan de EG kunnen ontnemen, is dat het niet militair zal interveniëren. In de ogen van Varga is ons misprijzen voor het gedrag van Serven en Kroaten niets anders dan arrogante, voor ons praktisch kostenloze onverschilligheid voor de wrede heden die de Balkan thans weer teisteren. Ik vrees dat hij gelijk heeft.

Nico Roos

Bladeren

Door Bart Brouwers

Student

Hoe ziet een student er eigenlijk uit? En verschilt hij veel van zijn collega van dertig jaar geleden? Vragen die interessant genoeg zijn voor de universiteit van Utrecht om er een eigen onderzoekje aan te wijden. Is Prince nog steeds hun held, of luisteren de studenten van 1991 alleen nog maar naar klassieke muziek? Wat komt er op de buis, het journaal of Al Bundy? En wat vinden studenten eigenlijk van hun eigen studie? Ter gelegenheid van de reorganisatie van de Utrechtse studentenzorg mogen enkele honderden toekomstige doctorandussen in een essay hun licht laten schijnen over dit soort aspecten van het studentenleven. Volgende maand al moeten de gegevens zodanig geordend zijn, dat een grote conferentie over de inhoud van de essays zin heeft. Met het resultaat daarvan hoopt Utrecht die ene vraag eindelijk te kunnen beantwoorden: voor wie doen wij dit eigenlijk allemaal? (UUB)

Drastisch

Het Onderwijs Adviesbureau van de Vrije Universiteit in Amsterdam heeft berekend dat minstens 75% van de huidige studenten straks aanvullende studiefinanciering zal moeten aanvragen. Ongeveer de helft van alle studenten die in 1984 hun studie begonnen heeft die binnen de maximale termijn (zes jaar) afgerond. Maar uit het OAB-onderzoek blijkt dat de helft van de afstudeerders er pas in het allerlaatste (zesde) jaar een eind aan breit. Dat betekent dat zij bij een maximale studieduur van vijf jaar buiten de boot zullen vallen. "Slechts 20 tot 25% zal afstuderen zonder een beroep te doen op aanvullende studiefinanciering of andere faciliteiten", aldus het rapport. "Tenzij het studiegedrag drastisch verandert." De commissie heeft daar overigens wel vertrouwen in. "Een aantal van de mensen die nu zes jaar over hun studie doen, had dat ook wel in vijf jaar gekund." (Ad Valvas)

Bijgeloof

Studenten aan de Vrije Universiteit in

Amsterdam zijn zo bijgelovig als de pest. De van oorsprong christelijke universiteit is volledig van zijn geloof gevallen, zo blijkt uit de uitkomsten van een enquête. De helft van de eerstejaars gelooft in astrologie en 85% twijfelt aan het bestaan van een actieve god. Bijna tweederde heeft alle vertrouwen in paranormale genezers, tweevijfde gelooft in reïncarnatie en een op elke vijf studenten denkt dat gesprekken met overledenen tot de mogelijkheden behoren. Misschien tijd voor een identiteitscrisis aan de VU? (Ad Valvas)

Bijenkorf

Een zich ontgroenend damesdispuutje van het Amsterdams Studentencorps heeft zich vorige week laten insluiten in de Bijenkorf-vestiging in de hoofdstad. Maar toen de dames ontdekt werden (en dat gebeurde al ras dankzij infrarood-beveiliging) raakte de bewakingsdienst in rep en roer. Na enkele uren konden de eerste negen opgepakt worden en nog later was de zaak tot de laatste feut ontruimd. Bij het warenhuis waren ze niet blij met de grap, omdat de hele opruimactie toch een aardige duit heeft gekost. Maar een aanklacht tegen het dispuut zit er toch niet in. "Dat is niet Bijenkorfachtig", aldus een woordvoerder. "Wij verzinnen wel een andere straf. Bijvoorbeeld door ze tegen sinterklaastijd voor zwarte Piet te laten spelen." (Folia)

Vreetfestijn

De Twentse mensa heeft onlangs zijn vijf miljoenste maaltijd geserveerd. En het werd een heel bijzondere. Want maar liefst 2900 mensen kwamen ervoor opdaven. Allemaal kregen ze een plaatsje aan de mensa-tafels, die voor de gelegenheid buiten waren opgesteld. Rode kool, varkenslapjes, aardappelen en een bavarois'tje moesten het vreetfestijn indruk geven. Waarschijnlijk heeft de prijs voor al dit kostelijk eten dat eerder gedaan: de maaltijd was gratis. (UT-Nieuws)

Radio

Om nog meer studenten naar Tilburg te lokken hebben de reclamejongens van de Brabantse universiteit een nieuw wapen in de strijd gegooit: de radio-reclame. Voor 40.000 gulden mag de Tilburgse boodschap vijftien keer de ether in. De andere universiteiten reageerden inmiddels wei-

nig enthousiast. Nijmegen: "Voor je het weet barst er een concurrentiestrijd los en dat is geen goede zaak voor de universiteiten." Utrecht: "Onbenullig en kinderachtig." Tilburg houdt echter vol dat de spotjes nut hebben. "Je krijgt bij zo'n eerste keer extra aandacht. Toen de RL als eerste paginagrote advertenties in landelijke dagbladen plaatste, was de kritiek ook niet mals. Het is waarschijnlijk het nieuwe dat afschrikt." Voor de RL is er nu weer werk aan de winkel. De volgende campagne komt op RTL4, tussen het rad van fortuin en goede tijden slechte tijden in: gegarandeerd de grootste studentieke kijkdichtheid. (Univiers)

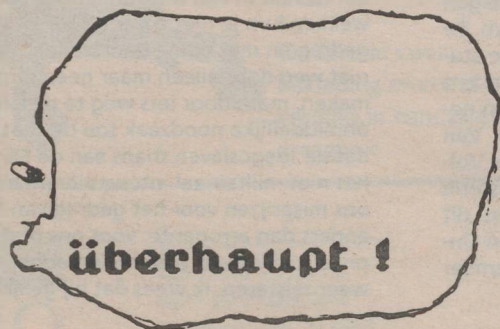
Wiskunde

Soms is het aardig om je blik te verruimen. Om een kijkje te nemen over de schutting van je eigen discipline. Een studierichting die niet de jouwe is kan je eigen werk in een heel ander perspectief zetten. Soms ook kan slechts een minuutje 'vreemd' college je heel blij maken. Blij dat je toch voor die andere studie hebt gekozen. Het fragment van de week komt uit een Utrechts wiskundecollege. "Vandaag gaan we bewijzen dat je elke polynoom op unieke wijze kunt ontbinden in een irreducibel. Laten we aannemen dat RX in KX ligt, dus de hoofdideaalring is gelijk aan de ontbindingsring. Dan kun je dus schrijven als g_1 slangetje min g_k slangetje en g slangetje is dan de som van i is nul tot n van a gedeeld door b i maal x tot de macht i ." Was gebazeld, de docent algebra. (UUB)

VPRO

Het is ze gelukt, de aktievoerders voor het behoud van de Droevendaalse barakken. Nou ja, gelukt, de barakken staan nog steeds op de nominatie om gesloopt te worden zodat de Wageningse studenten die de noodketen bevolken naar andere ruimte op zoek moeten. Maar de boze studenten hebben het wel klaargespeeld om hun probleem voor het oog van de natie (de VPRO-camera) uit de doeken te doen. Door duizend mensen te vinden die wel een tientje overhadden voor het jaarlidmaatschap van de Vrijzinnig Protestantse Radio Omroep, hadden ze enkele minuten zendtijd 'verdiend'. Maar helpen zal het niet, zo heeft een woordvoerder van de Stichting Studentenhuisvesting al bevestigd. (WUB)

Die Hauptsache

Waarschuwing:

Waar een land van vol is, loopt een Skinhead van over.

Geruststelling:

In Deutschland is niets aan de hand, er is alleen iets aan het hoofd.

Het slijk der aarde 1

(foto Nelis Tutkey)

Je hoort ze nog wel eens. Die verhalen over de tijd dat een volledige studiebeurs zich nog niet onder het bestaansminimum bevond. In de zeventiger jaren kocht menigeen in het eerste jaar van zijn studie al een stereotoon. Een aantal schafte zelfs een auto aan op kosten van de staat. En zomers vertrok de aankomende tweedejaars vaak voor het eerst van zijn leven naar zonniger oorden.

Hoe zit het met de financiën van de huidige generatie studenten? Hoeveel hebben ze per maand te besteden? Komen ze rond, en waar geven ze hun geld aan uit? Acht Maastrichtse studenten hielden vier weken lang een huishoudboekje bij. Vandaag komt de eerste aan het woord.

Twee jaar geleden zakte Lucienne Willems vanuit Deventer af naar Maastricht. Economie ging ze studeren, en dat doet ze nog steeds. In augustus behaalde de eenentwintigjarige economië studente haar propedeuse. Het was op het nippertje, maar binnen is binnen. Haar doctoraalexamen hoopt ze over vier jaar te halen. Sneller hoeft van haar niet want het studentenleven is meer dan alleen boven de boeken hangen en onderwijsgroepen aflopen. Ze wil ook "genieten" en met andere zaken dan de studie alleen bezig zijn, vertelt ze.

Behalve de basisbeurs van 570 gulden waarvan zij de huur van haar kamer (f308,-), het uitgaan en de kleding moet betalen, ontvangt zij iedere maand 300 gulden aan ouderlijke bijdrage. Precies hetzelfde als haar oudere zus. Daarnaast verdient ze er gemiddeld per maand nog zo'n 100 gulden als enquêtrice bij. In totaal dus bijna duizend gulden. "De ouderlijke bijdrage is alleen bedoeld voor het eten, want mijn ouders hebben uitgerekend dat ik ongeveer tien gulden per dag daaraan zal besteden." Die berekening blijkt vrij ruim na een blik in het huishoudboekje. Want ondanks de herhaalde lunches in de mensa aan de Tongersestraat waardoor het brood van de bakker vergeten achterblijft in de trommel, en de zakjes M&M's, mars en andere zoetigheid komt Lucienne met f250,- uit. Dat betekent echter niet dat ze afgelopen maand geld over heeft gehouden. Integendeel. Haar "luxe leventje" eist zijn tol. De veelvuldige bezoeken aan de KOKOkroeg (4 tot 5 keer per week), de drie etentjes buitenshuis en de uitjes naar Amsterdam en Groningen (samen goed voor een onkostenpot van 210 gulden) zorgden er met name voor dat zij de afgelopen vier weken 90 gulden boven haar budget uitsteeg.

In Amsterdam zag zij de musical 'Les Misérables' en in Groningen kletste ze bij met oude vrienden. Haar trouwe bezoek aan de KOKOkroeg heeft alles te maken met haar liefde voor de studentenvereniging, lacht Lucienne. "Als lid van de barcommissie van KOKO moet ik bijna iedere week wel een keer tappen. De rest van de avonden speel ik een beetje gastvrouw."

Iedere maand verdwijnt 25 gulden van Luciennes toelage in de kas van het damesgenootschap 'Candor'. "Het is niet veel als je ziet wat je er voor terugkrijgt." Terwijl ze naar het klerenhaakje van de deur wijst waaraan haar groene genootschapsjas prijkt vertelt ze: "We zijn het afgelopen jaar al een keer wezen zeilen, waddlopen en we hebben een rondleiding van Rob Verhulst (Eric Koning van Medisch Centrum West) gehad door de rosse buurt van Amsterdam."

De laatste maanden loopt het rood staan toch echt een beetje uit de hand, vindt Lucienne. Een tijdelijke (nood)oplossing is echter snel gevonden door het beleid van elkaar beconcurrerende banken. Over een aantal dagen is zij rekeninghoudster bij de ABN/Amro bank en mag haar negatieve saldo niet 1000 gulden zijn zoals bij de Rabobank waar ze nu in het rood staat, maar 2000. "Ik wil niet meteen naar die limiet toe, maar ik wil iets meer speling hebben." Wel hoopt ze door extra werk als enquêtrice de komende maand haar rode cijfers voor de helft weg te werken. Misschien kan ze dan ook weer eens wat nieuwe kleren kopen, en een kleurig laket voor over haar bank. Want die aankopen schieten er al tijden bij in.

"Eigenlijk heb ik het best royaal hè" klinkt het een beetje opge-

laten aan het einde van het interview. Terwijl zij zich nog een keer over haar inkomsten buigt moet haar nog iets van het hart: "Ik schaam me nou omdat ik zo in het rood sta. Zeker als je bedenkt dat mijn ouders ook mijn collegegeld, de verzekering, de contributie van KOKO, de sportkaart en mijn studieboeken betalen."

Riki Janssen

Politieke partijen vertrouwen 'verkoop van tafelzilver' niet helemaal

Wat geeft de gek voor een universiteitsgebouw?

Het "verkopen van het tafelzilver" in een "twijfelachtige operatie schoolgebouwen". Dat waren de termen die CDA en VVD er tijdens de Algemene Beschouwingen voor over hadden. Het kabinetsbesluit om de schoolgebouwen van MBO, HBO en universiteiten aan die scholen te 'verkopen', kan nog niet op veel bijval rekenen. Gisteren, donderdag 24 oktober, praatte de Tweede Kamer erover met minister Ritzen. Het HBO, dat in principe al een akkoord met de minister heeft, is nog steeds enthousiast over het plan. Maar bij de universiteiten overheerst de 'wetenschappelijke twijfel'.

De ambtenaren van de Universiteit van Amsterdam hebben alvast een berekening gemaakt. Als voor hen hetzelfde aanbod geldt als voor het HBO, dan zijn zij daar niet ongelukkig mee. Ze waren juist bezig om hier en daar wat 'in te dikken', dus als ze opeens zelfstandig mogen beslissen over aan- en verkoop van gebouwen, komt dat goed uit. "Het kan natuurlijk zijn dat de minister onprettige financiële trucs in zijn achterhoofd heeft. Maar in principe staan wij er positief tegenover", zegt collegevoorzitter Gevers. Die mening wordt door al zijn collega's gedeeld.

De operatie 'overdracht economisch claimrecht', zoals ze officieel heet, lijkt heel eenvoudig. In praktijk treden de instellingen namelijk al als eigenaar van hun gebouwen op, maar beslissingen over aan- en verkoop liggen nog bij de minister. Ook die wil hij nu overdragen, maar daarvoor moet dan wel betaald worden.

Belangrijke vraag is, wat de minister als koopsom gaat eisen. Bij het HBO was dat een miljard, maar de hogeschoolgebouwen zijn gemiddeld goedkoper en bovendien wordt daar veel gehuurd. Bij het HBO is ongeveer een kwart van de gebouwen gehuurd; bij de universiteiten niet meer dan vier procent. Bij de universiteiten zal het totaalbedrag, zo wordt gefluisterd, wel eens het tienvoudige kunnen zijn. Gevers ligt daar niet wakker van. "De prijs van de panden, dat is natuurlijk wat de gek ervoor geeft. De marktwaarde is maar zeer relatief, want voor een ander doel kunnen ze meestal niet gebruikt worden. Bij het HBO is het trouwens ook niet zo gegaan dat de panden eerst getaxeerd zijn. De minister is als het ware met de collectebus rondgeweest om een bepaald bedrag binnen te halen, in ruil voor de autonomie. Daarna is dat bedrag volgens bepaalde normen over de verschillende hogescholen verdeeld. Als dat bij de universiteiten ook gebeurt, valt daar wat ons betreft wel over te onderhandelen. Ons uitgangspunt is voorlopig: laat maar komen. Als we maar genoeg geld krijgen voor rente en aflossing, lijkt het mij een goed idee. De meeste collega's zijn niet zo enthousiast, maar dat is volgens mij koudwatervrees."

De meeste collega's van Gevers zijn inderdaad een stuk voorzichtiger in hun oordeel. De vereniging van universiteiten VSNU heeft om te beginnen een aantal financiële en juridische raadgevers in de arm genomen, die eens precies moeten kijken wat de consequenties van het plan kunnen zijn. Wat is nou precies dat 'economisch claimrecht', welke eisen zullen de banken gaan stellen, zou een universiteit failliet kunnen gaan?

Utrechts collegevoorzitter Veldhuis bijvoorbeeld aarzelt. "Ik ben bevangen door wetenschappelijke twijfel. Wat betekent die term 'economisch claimrecht' precies? Is dat wel hetzelfde als 'bezit' en zo nee, kan de minister de gebouwen dan wel aan ons 'verkopen'? Van het HBO kan ik me goed voorstellen dat ze wel wat over hebben voor autonomie op dit gebied; de hogescholen hebben altijd veel minder vrijheid van handelen gehad. Maar voor de universiteiten ligt deze zaak toch wat an-

ders." Anders is bijvoorbeeld niet alleen dat het om veel duurdere gebouwen gaat, maar ook om een gecompliceerder financiering. Het budget van hogescholen wordt immers bijna alleen bepaald door het aantal studenten, terwijl groei of krimp bij een universiteit ook samenhangt met het onderzoek.

Collegevoorzitter Bleumink uit Groningen is al helemaal weinig enthousiast. "Wij voelen er niets voor enorme bedragen te gaan lenen, dat is mij een veel te groot risico", zegt hij. Bovendien dreigen de universiteiten zo op te draaien voor de grote achterstand in onderhoud van de gebouwen, vreest Bleumink. Daarop heeft het ministerie namelijk jarenlang zeer sterk bezuinigd, en die achterstand zal de komende tijd toch ingehaald moeten worden.

Cruciaal voor alle betrokkenen is de vraag, hoeveel geld de universiteiten zouden krijgen voor het betalen van rente en aflossing. De bedoeling is dat aan het jaarbudget een vast bedrag wordt toegevoegd waarvan alle kosten van huisvesting betaald moeten worden. Wat wantrouwen de collegevoorzitters als Bleumink zien daar de grote drempel. Misschien is met minister Ritzen wel tot een akkoord te komen, maar wie garandeert dat volgende ministers zich daaraan houden? Bleumink: "Ik durf het risico niet aan om erop te vertrouwen dat de overheid die rentekosten blijft vergoeden. Ik heb geen zin mijn nek in zo'n strop te steken."

Het principe van een universiteit die over haar investeringen zelf mag beslissen, spreekt de collegevoorzitters overigens wel aan. Ze zouden dan in elk geval af zijn van eindeloos getrainee van de kant van de overheid. Die wens bestaat trouwens al langer; in de brochure 'Naar een ondernemende universiteit', in 1987 geschreven door een groep van negen hoogleraren en ondernemers, wordt daarop al sterk aangedrongen. Twee van de auteurs waren de toenmalige hoogleraren mr. W. Hirsch Ballin en dr. ir. J. Ritzen.

Van Lookeren Campagne, collegevoorzitter in Twente, wijst erop dat zijn universiteit inderdaad al jaren geleden om die autonomie gevraagd had. Hij is dan ook redelijk enthousiast over het plan, maar wel onder bepaalde voorwaarden. In 'Naar een ondernemende universiteit' wordt de verantwoordelijkheid van de overheid uitdrukkelijk helemaal buiten spel gezet; ze staat niet garant en een universiteit zou dus inderdaad failliet kunnen gaan. Dat vindt Campagne te ver gaan: "Justitie heeft zo'n zelfde operatie uitgevoerd met de TBR- instellingen. Maar daar staat het ministerie nog wel steeds garant en dat leidt bijvoorbeeld tot een lagere rente."

Van eensgezindheid over deze 'verkoop' is nog lang geen sprake. De HBO-raad stemt er volmondig mee in, maar voordat alle individuele hogescholen dat ook doen is er nog wel wat 'massage' nodig. De universiteiten hebben grote twijfels en zitten nog met heel wat vragen. Maar ook elders klinkt gemor. Bij Financiën bijvoorbeeld, waar de ambtelijke top deze 'begrotingstruc' van Ritzen helemaal niet kan

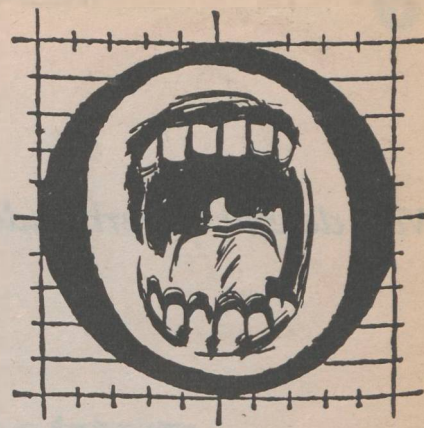
Eindelijk dan toch een eigen toren van ons eigen? (Foto Nelis Tutkey)

waarden. In het akkoord dat Ritzen in augustus met de HBO-raad sloot, kwamen de partijen een 'koopsom' van in totaal een miljard gulden overeen. De Directie der Domeinen laat het daar niet bij zitten en gaat nu zelf toetsen wat die hogeschoolpanden eigenlijk waard zijn. Op de uitslag daarvan wordt bij de HBO- raad met grote spanning gewacht.

De Tweede Kamer spreekt vandaag, donderdag 24 oktober over het plan. Tot nu toe hebben vooral CDA en VVD laten merken er problemen mee te hebben. Die gelden vooral het feit, dat minister Ritzen de opbrengst van de verkoop gebruikt om een gat in zijn begroting te dichten. "Als de staat tafelzilver verkoopt, zouden we er graag ander tafelzilver voor terugkrijgen", vindt bijvoorbeeld CDA-fractie leider Brinkman. "Vermogen voor vermogen ruilen dus."

Op het ministerie is op dat soort vragen nog lang niet altijd een antwoord gevonden. Minister Ritzen heeft er een aparte Projectorganisatie voor in het leven geroepen, die onder leiding staat van dr. R. Scheerens van het Rotterdamse adviesbureau Altus. Scheerens' aanstelling geldt in principe voor een jaar.

HOP/Frank Steenkamp

A Point

©August Magirus

Soldaten liggen en dominees staan, en onze vriendschap zal nooit meer vergaan. Wat is er toch van het poesiealbum (zonder pukkeltjes op de e) geworden? Vroeger op de lagere school zag ik regelmatig meisjes zo'n boezemboekje met elkaar uitwisselen. Daarin logen ze rijmelend hun onwankelbare liefde tussen de voorgedrukte zoete plaatjes. Plakplaatjes mochten ook. In mijn herinnering veel paddestoelen met stippen en ruikers bloemen. Maar mijn dochter zie ik daar nooit mee bezig. Is het verschijnsel verdwenen? Dat is dan maar goed ook. Want dat verswitboek werd al te vaak gebruikt om de voor-sprong die natuur en afkomst een meisje geheel onverdiend hadden bezorgd tot een terreur van haar populariteit te consolideren. Hoe meer gedichtjes iemand kon tonen, en hoe geliefder de schrijfsters, des te hoger stond zij op de klassikale apenrots. Ik denk weleens terug aan een paar van die aanstelsters van destijds. Wat zou ik graag in het suikerschriftje van hen-nummer-één van mijn vijfde klas, een arrogant wicht met een blote-billengezicht hebben geschreven:

*Ik ben van jou ondersteboven.
Maar ook in die stand kan ik trouw beloven.
Want de blozende wangen waarvoor ik zwichtte
Tooien niet één, maar twee gezichten.*

En tussen de kwijkaftjes van een ander tirannetje, dat haar hofdames altijd alles voor zich liet dragen en aandragen, van schooltas tot snoep en limonade:

*Ik vroeg jou ten dans
in de tearoom van Heck.
Daar zette jij mij, Ans,
volledig voor gek.*

Dat dacht je althans.

*Met je grote bek
Liet je iedereen weten
Dat jij op mijn kosten
Gebak was komen vreten.*

Ja, ik ben me daar gèk!

*Toen ik na de tango jou eventjes loste
Riep ik de kellner: een nieuw rondje taart!*

- Hoe wilt u die hebben? Enne, mag ik mijn geld?

Waarop ik, bedaarde:

- Ober, deze dame wil alles à la Sonneveld.

Maar ja, ik was toen nog verlegener dan nu, dus geen van deze regels siert daadwerkelijk zo'n blufboekje. Om de kleeft smaak die mij na al die jaren nog in de mond komt te bestrijden neem ik een borrel met hartige hap: tacochips van de supermarkt met guacamolè. Prak een rijpe (maar nog niet bruine) avocado en meng er knoflookpulp, gesnipperde sjalot, citroen- of limoensap, zout, snippers ontpitte rode peper en kleingesneden verse koriander door. Verhoudingen naar smaak. Dit is een populaire hap waar een heel werelddeel terecht lyrisch van wordt.

Van de ene onderhandeling naar de andere, en niemand is tevreden

De verdelende rechtvaardigheid van minister Ritzen

Voor wat hoort wat. Het lijkt inmiddels de lijfspreuk van minister Ritzen in de relatie met universiteiten en studenten. Universiteiten krijgen financiële rust, in ruil voor serieus streven naar kwaliteitsverbetering in het onderwijs. Studenten mogen niet 'morsen met onderwijstijd', maar de minister doet wat hij kan om een kwiek studietempo mogelijk te maken. Zo ver wil hij daar in gaan, dat hij bijvoorbeeld ook de kamernood tot zijn zorg rekent. Maar de kritiek op de studentenverenigingen, die houdt hij staande.

"We zitten hier niet voor het applaus en de bloemen, dat weet ik. Maar op verschillende punten doen we precies waar de studenten al jaren om vragen. Er is nog nooit zoveel aandacht geweest voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de rol van de klanten daarin. De student centraal, dat moet voor studenten toch een aansprekende leus zijn?" Minister Ritzen en zijn staatssecretaris Wallage zijn een beetje in de verdediging gedrongen. Hun krediet in de samenleving en de media neemt af. Een recent 'schoolonderzoek' onder ABOP-leden leidde voor beide bewindslieden tot een mager zesje op het rapport, de studenten roeren zich weer en steeds vaker klinkt het verwijt van 'Zoetermeers gebrek aan visie'. Maar minister Ritzen geeft de pogingen niet op om nog eens uit te leggen waarom dat niet terecht is: "Het HOOP is daarom door sommigen weinig ambitieus genoemd. Dan denk ik: verdorie, ik vind het nogal wat! Als je deze ideeën ook gerealiseerd wilt zien, is het een enorme klus!" Juist het consequent vasthouden aan het vorig jaar gesloten hoofdlijnenakkoord bewijst volgens Ritzen dat hij de uitdagingen voor het hoger onderwijs serieus neemt. Aan de door hem gewenste cultuuromslag hebben de universiteiten volgens hem de handen vol.

Lesboeren

De term cultuuromslag lanceerde Ritzen enkele maanden geleden. Aan de universiteiten moest een 'Umwertung aller Werten' komen, waardoor het onderwijs net zo belangrijk wordt als het onderzoek. Ademloos opkijken tegen de briljante publicist, maar de goede docent een lesboer noemen, dat moest maar eens afgelopen zijn. De universiteiten hingen meteen weer in de gordijnen. Geen aandacht voor het onderwijs? Misschien dat dat even zo geweest is, jaren geleden, maar dat was al lang niet meer zo. Een cultuuromslag, dat is lef! Een beetje geschrokken koos Ritzen daarom in het HOOP voor een andere term: 'de student centraal'. Maar de kern van de boodschap is niet veranderd. Meer aandacht voor het onderwijs is nodig en wel om de eenvoudige reden dat meer geld niet aan de orde is. "De studentenaantallen groeien nog steeds, maar meer geld is er niet. Dan kun je besluiten gods water maar over gods akker te laten lopen. Maar als die akker steeds groter wordt terwijl de hoeveelheid water gelijk blijft, zal er op den duur weinig meer groeien. Je kunt de studieduur zo laten als die is en als gevolg minder geld per student uitgeven. Of je kunt hard ingrijpen in de studieduur en de kwaliteit in stand houden - of liever nog: verhogen. Die keuze hebben wij gemaakt."

Die keuze van Ritzen past in zijn beleid van convenanten en afspraken. Laverend tussen de belangen van de universiteiten, de studenten en zijn eigen begroting onderhandelt de minister heel wat af. Zoals vaker bij onderhandelingen leidt het niet altijd tot de best mogelijke oplossing, maar zo gaat dat nu eenmaal.

Tempobeurs

De beperking van de studiebeurs in de

propedeuse bijvoorbeeld, daarvan vindt ook Ritzen dat die de schoonheidsprijs niet verdient. "Die controle op de studievoortgang had ik graag anders gezien. Zo'n tempobeurs in de propedeuse was niet mijn eerste keus. Let wel: ik vind dat controle vanzelfsprekend zou moeten zijn. Ik heb het altijd heel vreemd gevonden dat je als student in aanmerking zou komen voor bewassing door de overheid, zonder dat daarvoor een tegenprestatie wordt gevraagd in de vorm van concrete studieprestaties. Voor wat hoort wat. Maar de vorm die we nu gekozen hebben had niet mijn eerste voorkeur. Ik wilde liever een controle op basis van studiepunten. Maar ik heb moeten accepteren dat zoiets invoeren wel een paar jaar zou duren en daar wilde ik niet op wachten."

Kritiek dat deze eenjaarsbeurs de functie van de propedeuse ondermijnt deelt Ritzen niet. Voor de propedeuse staat een jaar en functies als 'oriëntatie' en 'verwijzing' moet je ook binnen die termijn vorm kunnen geven. Voor scholieren is de boodschap: nog beter nadenken voordat je aan een studie begint.

Omwaaaien is bovendien vaak niet het antwoord op de onzekerheid over de studiekeuze, gelooft Ritzen. "In Rotterdam is daar onderzoek naar gedaan. Veel omgezwaaide studenten zijn in hun tweede studie ook niet tevreden, omdat ze steeds bang zijn voor de Definitieve Keuze. Die denken dat je door een eenmaal gekozen studie in een tunnel zonder zijwegen terecht komt. Maar dat is onzin. Na je studie kun je nog zoveel verschillende kanten op. Het lijkt mij beter die studenten daarvan te overtuigen." De minister geeft toe dat er 'in de marge' vervelende gevolgen kunnen zijn, maar dat betreft volgens hem een kleine groep. Een groot deel van degenen die de propedeuse niet halen, heeft geen enkel tentamen gehaald - en "hoe kun je je dan in hemelsnaam oriënteren op een studie? Wat weet je dan van dat vak?" Als je besloten hebt dat je toch iets anders wilt studeren en je moet eerst de propedeuse afmaken is dat niet leuk, geeft Ritzen toe. "Maar dan moet je maar denken dat twee propedeusebullen ook goed is voor je c.v."

Voor wat hoort wat

In de kruistocht tegen alles wat het tempo dreigt te remmen zet Ritzen elke maand wel een stapje. Vorige maand bijvoorbeeld nam hij stelling tegen de kennismakings-tijd, die de nullen wekenlang zo uitput dat studeren er niet bij is. Dat verwijt aan de studentenverenigingen is hem op een kleine storm komen te staan, maar hij houdt het onverkort staande. "Daar heb ik absoluut geen spijt van, nee. Die discussie wil ik wel voeren." Maar als er drempels zijn die hij zelf kan slechten, wil Ritzen daar ook wel over denken. En dat geldt ook voor de 'secundaire studievoorwaarden'. Aparte studentenvoorzieningen zijn een jaar of tien geleden fors teruggesnoeid. De vorige PvdA-minister van onderwijs Van Kemenade vond studenten-sport, studentenhuysvesting en studentenmensa's achterhaalde instituten en zeker geen zaak voor zijn portefeuille. Ritzen denkt daar anders over. "Ik vind dat we dat niet meer met hetzelfde gemak

(Foto Bram de Hollander)

kunnen zeggen. De kamernood onder studenten bijvoorbeeld, dat vind ik wel degelijk ook mijn probleem. Samen met mijn collega's van volkshuisvesting en financiën probeer ik daar nu iets aan te doen. De woningcoöperaties worden aangespoord meer kamers voor studenten beschikbaar te stellen en het verhuren van kamers willen we tot 5000 gulden belastingvrij maken. En dat is voor mij nog niet het einde van het verhaal. Als ik eisen aan studenten stel over het studietempo, moet ik ook zelf zorgen dat daar geen belemmeringen zijn."

Het wereldbeeld van Ritzen lijkt wat dat betreft consistent in elkaar te zitten. Voor wat hoort wat, en als er eisen worden gesteld aan de studenten, dan ook aan de universiteiten en aan het kabinet zelf. Helaas voor de studenten vormen zij in die reeks de kwetsbaarste groep en in elk overleg dat hij met hen voert moet de minister zich weer in bochten wringen om dat ongenoegen glad te strijken. Vooral zijn afspraak met de universiteiten dat zij het onderwijs beter zullen organiseren is door de studenten honend ontvangen. Voor niet meer dan die belofte krijgen de universiteiten al financiële rust in ruil, terwijl de studenten meteen het mes op de keel is gezet.

Ritzen vindt dat verwijt niet terecht. Hij gelooft in de cultuuromslag, maar vindt de eisen die dat aan de universiteiten stelt hoog. Eisen die je niet kunt stellen onder een voortdurende dreiging van bezuinigingen. Het cynisme van studenten die zeggen dat er dus niets verandert, deelt hij niet; er zijn binnen de universiteiten wel degelijk veel initiatieven tot verandering. "Ik zie bij collegeleden en decanen vaak een soort verlegenheid. Velen van hen

vinden ook dat er de afgelopen twintig jaar in het wetenschappelijk onderwijs iets wezenlijks verloren is gegaan. Het programma in het eerste jaar is vaak los zand en toponderzoekers spelen er nog maar zelden een rol in. Ik heb wel eens gezegd dat de beste hoogleraren in het eerste jaar les zouden moeten geven. Twintig jaar geleden gebeurde dat namelijk ook, dat heb ik zelf meegemaakt. En ik heb ook gezien hoe het is afgekalfd, hoe het verdwenen is. De weg terug is moeilijk. Er is nu echt een klasse van mensen die het als hun professionaliteit is gaan zien om onderwijs in de propedeuse te geven en een klasse die onderzoek doet en doctoraalonderwijs geeft. De traditionele mix is daardoor danig aangetast. Er zijn zelfs instellingen waar die scheiding in de aanstelling vastligt. Daar moeten we dus zo snel mogelijk vanaf. Want wetenschappelijk onderwijs is vanaf de eerste dag wetenschappelijk onderwijs."

Tweedeling

De vraag is wel hoe het dan zit met de oprichting van de onderzoeksscholen. Aparte instituten voor het beste onderzoek en de opleiding van promovendi lijkt niet bepaald de manier om onderzoek nauwer aan het eerste fase-onderwijs te binden. Maar Ritzen vindt dat geen tegenstrijdigheid. De onderzoeksscholen zijn niet voor niets onderdeel van de universiteit; ze zijn verbonden met het onderwijs in de eerste fase, zegt hij. Bovendien: het was een onontkoombaar proces. "De onderzoeksscholen waren hier al in ontwikkeling, net als in de rest van Europa. Het enige wat wij als ministerie hebben ge-

Lees verder op pagina 10

De aar:
zinnige
tie inn
immers
raad aa
te wer
cussies
versitei
mische
patie i
kamers
nen bo
de raac
glibber
nemer:
kertijd
paler v
constru
invloec
derzijd
ceerde
gereag
sterver
de univ
zijn. Hi
rol toe
van de
voltalli
gaderi
de voo
gelijk
uit, "ju
nieuw
casu de
een stu
ministe
niets, a
En de n
men ve
zijde v
Het Tw
van d
diende
oplossi
nog ev
Twent
uitdru
posten
Volger
ambte
de ond
vreesd
gen, ei
de Twe
der he
ging b
in de p
person
univers
onderr
verleg
temen
ling w
staakt
Van de
opvolg
taar ve
Maastr
het da
maar t
omvan
Daarv
veel in
De kol
derner
college
niet d
gaan, i
heid v

Collegevoorzitter Vredevoogd wordt eenmans aandeelhoudersvergadering

Veel koudwatervrees voor ondernemingsstructuur

Het was met de grootste aarzeling dat een commissie van de universiteitsraad afgelopen maandag accoord ging met de plannen voor een RL-ondernemingsstructuur. Vooreerst overheersen nog de vraagtekens. Hoe dicht moeten we er bovenop zitten, en is er voldoende invloed gegarandeerd zodat we straks niet met de brokken overblijven? Aan de andere kant: gaan we ons niet te veel bemoeien met zaken waar we eigenlijk niets van snappen? Krijgt het college niet teveel bevoegdheden, nu het directie en aandeelhoudersvergadering ineen wordt?

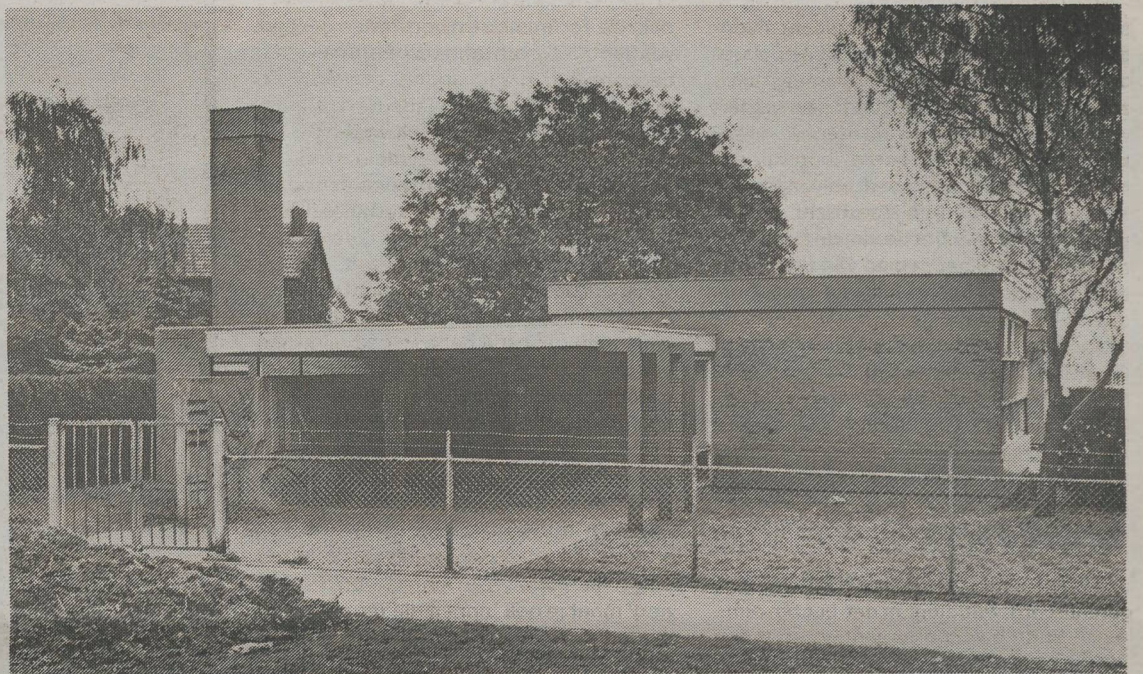
De aarzeling illustreert de ietwat dubbelzinnige positie die de U-raad in deze kwestie inneemt. Zo is het college van bestuur immers op uitdrukkelijk verzoek van de raad aan het werk getogen om plannen uit te werken. Dit naar aanleiding van discussies in de raad over de rol van de universiteit bij de oprichting van een academische boekhandel en over de RL-participatie in een project om studenten aan kamers te helpen in de binnenstad, 'wonen boven winkels' geheten. Juist omdat de raad zich niet toegerust voelde om het glibberige pad van het particuliere ondernemerschap te betreden, maar het tegelijkertijd het college niet geheel als spelbepaler wilde laten optreden, diende er een constructie bedacht te worden die enige invloed van de raad intact liet, maar anderzijds geen directe bemoeienis impliceerde. Op die vraag heeft het college nu gereageerd met het voorstel om een houdstervennootschap op te richten waarvan de universiteit de enige aandeelhouder zal zijn. Het college heeft zichzelf een flinke rol toebedeeld in de bestuurlijke organen van de holding. De directie bestaat uit het voltallige college, de aandeelhoudersvergadering wordt een eenmansaffaire van de voorzitter. "We willen er zo dicht mogelijk opzitten", legde collegelid Dittrich uit, "juist omdat het voor ons ook allemaal nieuw en vreemd is." Wat de werkvloer, in casu de faculteiten, er van vonden, vroeg een studenteraadslid, en ook: wat vindt de minister ervan? De werkvloer vindt nog niets, antwoordde Dittrich, men wacht af. En de minister is in kennis gesteld. Niet dat men veel toejuiching of afkeuring van die zijde verwacht. Er is immers een precedent. Het Twentse Technopolis, de onderneming van de technische universiteit aldaar, diende als voorbeeld voor de Maastrichtse oplossing. Het was minister Deetman die nog even het gevecht aanging met het Twentse college van bestuur dat zichzelf uitdrukkelijk alle belangrijke bestuursposten in Technopolis had toegekend. Volgens Deetman waren collegeleden, ambtenaren immers, niet voorbestemd om de ondernemer uit te hangen. Daarnaast vreesde hij voor vermenging van belangen, en hij verbood de constructie. Maar de Twentenaren hielden voet bij stuk onder het motto dat men niet aan de zaak ging beginnen als men geen dikke vinger in de pap zou hebben in de vorm van een personele unie tussen de leiding van de universiteit en die van de aanleunende onderneming. Dat leidde tot kennelijke verlegenheid of onenigheid op het departement, want de geprikkelde briefwisseling werd op een gegeven moment gestaakt en de zaak bleef dus zoals hij was. Van de zijde van de minister noch van zijn opvolger werd daarna ooit nog commentaar vernomen.

Maastricht kiest nu voor dezelfde opzet, zij het dat men niet de illusie koestert ook maar bij benadering op het bloeiende en omvangrijke Technopolis te gaan lijken. Daarvoor verschillen de universiteiten te veel in karakter. De koudwatervrees rond de nieuwe onderneming lijkt gelijkmatig over U-raad en college verdeeld te zijn. Dittrich verheelde niet dat hij zeer omzichtig te werk wil gaan, en dat alles zich in volstrekte openheid voor de raad dient af te spelen. Van-

daar het charter tussen college en U-raad, de overeenkomst die moet garanderen dat de raad, meer dan wettelijk vereist zou zijn, in ieder geval adviserend de vinger aan de pols kan houden. Het charter dient niet alleen om de raad te vriend te houden en eventuele angst voor een commerciële Alleingang van het college weg te nemen, maar evenzeer omgekeerd: het college verzekert zich op deze manier van voldoende backing om straks het glibberige pad van het ondernemerschap te betreden. Hoewel, ondernemer? Hoezeer men dat niet is en het ook bewust niet wil zijn bleek uit de opmerking van Dittrich dat men de zaak niet in het leven roept om winst te maken en op die wijze de instelling van extra middelen te voorzien. Dat zit er niet in. Winst, if any, zal in het bedrijf zelf moeten worden ingezet. Hooguit kan er tussen verschillende dochters onder de holding wat heen en weer geschoven worden met verlies- en winstrekeningen, mits er sprake is van een 'fiscale eenheid', waarbij 99% van de aandelen in één hand zijn. Verder zal een eventueel failliet van het bedrijf of een deel daarvan niet altijd worden toegelaten. Soms, zei Dittrich, zal het om activiteiten gaan die we zo belangrijk vinden dat ze voortgezet moeten worden. In dat geval werken de junglewetten van het vrije ondernemerschap dus niet. Formeel juridisch mag er in zo'n situatie dan geen sprake zijn van financiële aansprakelijkheid, van een morele aansprakelijkheid kan zeker wel gesproken worden. De RL zal dan eventueel verliezen voor haar rekening moeten nemen.

Wellicht was het om in de toekomst bij dit soort situaties goed beslagen ten ijs te komen dat er meteen al in de U-raadscommissie een motie werd ingediend met het pleidooi om van begin af aan een raad van commissarissen in te stellen. Die kunnen dan een oogje in het zeil houden. Het verdere verloop van het debatje was wat mistig. Namens de raad? of in plaats van? Wil de raad deskundig advies, of geeft ze de controlefunctie uit handen? De optie dat de U-raad zelf als RvC zou gaan optreden was toen al na een opmerking van een juridisch adviseur van het college van de baan. Daarmee zou de raad zich zelf verantwoordelijk maken, ook voor tegenvallende bedrijfsresultaten.

Het was vooral de accountantsfirma KPMG, door het college om advies gevraagd, die er de aandacht op heeft gvestigd dat de universiteit goed moet weten waar zij aan begint. Een echte onderneming of niet, daar gaat het om, en als het eerste het geval is dan gelden er maatschappelijke regels. Je kunt niet op de huid van een bedrijf gaan zitten en de zaak 'doodbegeleiden'. Vandaar ook de waarschuwing dat privatisering (iets waarover werd gedacht voor het restaurant, de drukkerij en de audiovisuele dienst) zo zijn consequenties heeft. Het gaat dan om afstoten van een deel van de organisatie, en de dan gevormde onderneming zal zich vrij op de markt moeten, maar ook daadwerkelijk gaan bewegen, zelfs al zou de RL alle aandelen in bezit hebben. Dat betekent dat het uit zal zijn met exclusieve rechten op dienstverlening; ook andere afnemers dan de RL komen dan in beeld. Het college heeft die aanmerkingen ter harte genomen en plannen rond de drie

genoemde dienstonderdelen voorlopig even in de ijskast gezet. Ze worden dan ook niet genoemd als mogelijke kandidaten om dochteronderneming te worden. Wat hebben we immers aan een restaurant waar straks half Maastricht rondloopt en er geen plaats meer is voor eigen studenten en medewerkers?

Wat komt er dan eigenlijk wel in aanmerking om straks dochteronderneming te worden? In eerste instantie denken we aan zoiets als het Instituut voor Geneesmiddelen, Veiligheid en Gedrag van professor O'Hanlon, klomk het uit de mond van Dittrich. Dat is niet verwonderlijk, want het IGVG wordt al jaren heen en weer geschoven nadat de universitaire aanloopsubsidies waren opgedroogd. De laatste standplaats was het Science Park. Maar de academische boekhandel, die steeds weer als voorbeeld van interessante maar ietwat branchevreemde RL-activiteit wordt aangemerkt? Dat zal de vraag zijn, want de RL participeert niet in de ABM in de vorm van aandelen, zij is slechts onderverhuurder van het pand.

Resteert voorlopig het transferbureau, dat zeer binnenkort van plan is om de U-raad een voorstel voor te leggen waarin de toekomst als BV geschetst wordt. Het Science Park, nu nog een stichting gericht op de creatie en uitbouw van spin-off, zou als zodanig opgeheven worden, waarna zijn activiteiten worden ondergebracht bij het dan geprivatiseerde transferbureau, vertelt het hoofd daarvan, dr. L. Kreukels. Voordeel daarvan is dat, anders dan tot nu toe, op de subsidiemarkt geworven kan worden. Met name dat deel (vooral de technologische innovatiesubsidies) dat via het ministerie van economische zaken uitsluitend voor het particuliere bedrijfsleven is bestemd.

Intussen is onduidelijk hoe het nieuwe privatiseringsbeleid (want daar gaat het om) dat nu aan de U-raad ter goedkeuring wordt voorgelegd, zich verhoudt met voorgaande besluiten van diezelfde U-

raad over datzelfde Science park. Medio 1990 heette het nog in een warm verwelkomde discussienota dat een belangrijke doelstelling (zelfs van "strategisch belang") van de bevordering van spin-off lag in het "genereren van inkomsten", nu de bijdragen van het ministerie van onderwijs steeds schralere proporties aannemen. Op die manier zou een grotere "programmatische en financiële onafhankelijkheid van het ministerie van O&W" bereikt kunnen worden. Dittrich echter benadrukt nu dat de RL-onderneming, die de spin-off als belangrijke, zo niet de belangrijkste tak van bedrijvigheid zal gaan herbergen, niet bedoeld is om geld voor de universiteit te verdienen.

Dan is er de kwestie van de relatie met de universiteit. Even verderop in de beleidsnota, die overigens al uit 1988 dateert, wordt veel nadruk gelegd op het "universiteitsgebonden karakter van het Science Park". Dat moet absoluut behouden blijven, vindt men, zodat er afstemming plaats kan vinden met universitaire doelstellingen. De garantie voor dit alles ligt in de zetels in het stichtingsbestuur van het SP die zijn toegewezen aan het college van bestuur.

In hoeverre een toekomstige dochter 'Transfer BV' als zelfstandige rechtspersoon nog aan deze "uitgangspunten" voldoet zal nader bekeken moeten worden. De uitgangspunten zelf staan officieel nog steeds recht overeind. Tot op heden zijn ze niet aangevochten of veranderd. Ook het Ontwikkelingsplan '91-'94 van de RL rept met geen woord van een toekomstige privatisering van het Science Park en dus van de bijbehorende spin-off activiteiten. Kortom, wat er op de agenda van de universiteitsraad op de laatste dag van oktober staat is niet alleen de puur formele vraag of er een ondernemingsstructuur moet komen of niet. De beoogde 'vulling' van de onderneming is er mee vervlochten.

Het allereerste gebouw van science park (Foto Paul Mellaert)

Wammes Bos

Concurrentie tussen universiteiten werkt topkwaliteit in de hand

Vermeend: "Nederland moet excelleren"

Vier thema's heeft Willem Vermeend, financieel specialist van de Tweede Kamerfractie van de PvdA, en sinds enige tijd ook hoogleraar te Maastricht, voor de jaren negentig centraal staan. Internationalisering, werk, milieu en sociale zekerheid. Ook het hoger onderwijs zal met die thema's te maken krijgen en wat Vermeend betreft kunnen ze maar beter zorgen dat ze dat goed doen. Topkwaliteit moet er komen, want anders redt Nederland het niet. Daarom ook is hij warm voorstander van extra impulsen voor de Technische Universiteiten, want die zijn hun toppositie in Europa aan het verliezen. 'Een goede middenmoter zijn is voor een klein land niet genoeg, wij moeten excelleren.'

In universitair Nederland ontleent PvdA-Kamerlid Willem Vermeend zijn faam vooral aan zijn bemoeienissen met studiefinanciering, want daarin is hij een expert van formaat. En natuurlijk aan zijn 'bijbanen', want naast Kamerlid is Vermeend hoogleraar aan wel twee universiteiten, die van Groningen en Maastricht. Binnen de Tweede Kamerfractie van de PvdA is hij de specialist op het gebied van financieel-economische en vooral fiscale zaken; onder andere bekend van de wet Vermeend-Moor die extra werkgelegenheid schept voor langdurig werklozen. Die wet zette hij overigens al op zijn naam voordat de PvdA regeringspartij werd. Als lid van een fractie-in-oppositie diende Vermeend zes initiatiefwetsvoorstellen in, waarvan er tot op heden twee ook tot wet verheven zijn. Heel eerlijk gezegd, bekenst hij, vond hij die oppositietijd leuker. Het werk nu, als Kamerlid van een regeringspartij, vindt hij voor zichzelf toch wat minder spannend.

Concurrentie

De ideeën die Vermeend koestert over de toekomst van de universiteiten tonen hem meteen als de moderne sociaaldemocraat in optima forma. Kort gezegd: concurrentie is goed, want daar kan de kwaliteit beter van worden. Het universitaire klimaat, zo gelooft hij, zal er de komende jaren zeker door veranderen. De concurrentie bij de vorming van onderzoekscholen is het eerste voorbeeld. De universiteiten doen daar nu nog een beetje lacherig over, maar dat vindt Vermeend niet terecht. 'Die scholen hebben niet alleen gevolgen voor het onderzoek, maar ook voor het onderwijs. Voor studenten is het wel degelijk belangrijk of het onderzoek bij hun universiteit goed is, want dat heeft z'n uitstraling naar het onderwijs. En als de universiteiten hun werk goed doen, klopt dat ook.'

Tweede voorbeeld is de internationalisering. Ook die versterkt de concurrentie. Vooral de universiteiten in de grensgebieden zullen de nabijheid van de omringende landen veel meer gaan voelen, denkt Vermeend. 'Studenten zullen meer in het buitenland gaan studeren. De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zijn zo dat je in vrijwel elk beroep met het buitenland, vooral Europa, te maken zult krijgen. Waarom zou je dan niet een tijdje, of zelfs je hele studie, in Duitsland of België gaan studeren?'

Vermeend vindt het in elk geval geen slechte ontwikkeling: meer concurrentie leidt tot betere kwaliteit. In de strijd om de student, want daarin zullen de universiteiten zich veel meer moeten gaan bewijzen. En in de internationale 'strijd', want de maatstaf voor wat 'goed' onderwijs en onderzoek is wordt steeds meer internationaal bepaald. 'En internationale kwaliteit', vindt Vermeend, 'daar moeten we het in Nederland van hebben: als klein land zonder grote bodemrijkdom is het 'human capital' van het grootste belang. Ik vind dat we tenminste op een aantal terreinen van wetenschap moeten excelleren, tot de internationale top behoren. Een goede middenmoter zijn is voor een klein land niet genoeg, dat heb ik ook in de discussie

over de Technische Universiteiten gezegd. Als we achterop raken in Europa is dat desastreus.'

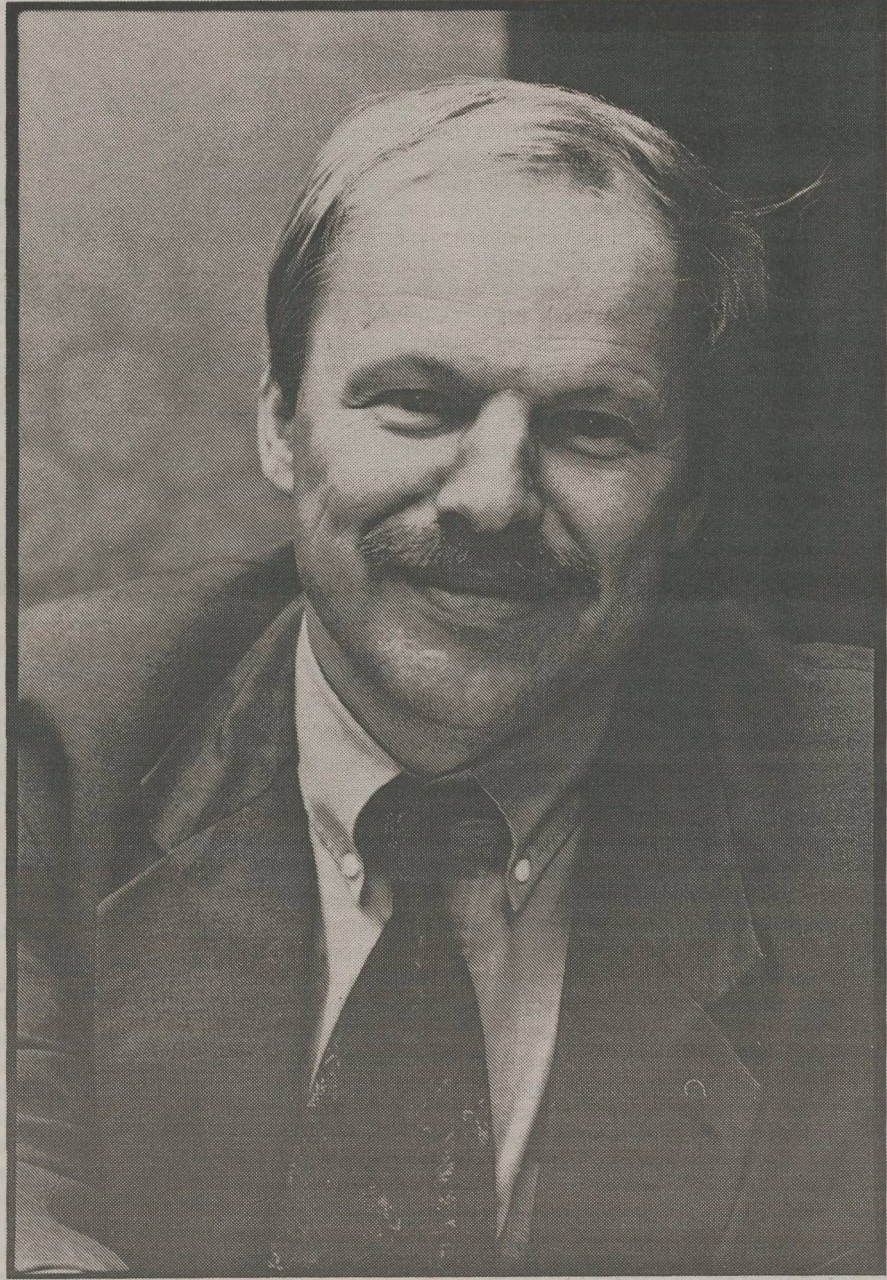
Milieu-universiteit

Als bijdrage aan de internationale toppositie van Nederland heeft Vermeend zelfs het plan geopperd voor een nieuwe universiteit. Een milieu-universiteit, die experts op alle gebieden van het milieuonderzoek moet verenigen. Vermeend: 'Ik stel me een instituut voor, waar al die experts op deelgebieden als milieutechnologie, milieurecht, milieu-economie en ecologisering van het belastingstelsel samenwerken. Dat lijkt me heel goed voor de positie van Nederland, maar ook voor de werkgelegenheid. Ik ben ervan overtuigd dat zo'n instituut schone bedrijven kan aantrekken, die zich graag dicht bij de nieuwste kennis op milieugebied vestigen.' Vermeend opperde dit plan een maand of wat geleden en had het instituut liefst nog vorige week geopend: een mooi plan, daar moet je snel mee zijn. Dat bleek ook meteen, want enkele dagen na zijn eerste publikatie erover kondigde de Franse regering aan vijf nieuwe topuniversiteiten te willen oprichten - waaronder een milieu-universiteit. Overigens heeft Vermeend zijn plan nog niet laten varen. 'Het bedrijfsleven heeft in elk geval grote belangstelling en minister Ritzen staat er positief tegenover.' Alleen, Vermeend zelf heeft het veel te druk om het plan snel uit te werken.

Met zijn twee hoogleraarposten voldoet Vermeend al geheel aan de eisen van Kamerlid-nieuwe stijl: even actief in de maatschappij als in de Kamer. In Groningen is de PvdA'er deeltijd hoogleraar belastingrecht, in Maastricht in het Europees belastingrecht. Zijn colleges sluiten zoveel mogelijk aan bij de actualiteit van zijn werk in de Kamer, bijvoorbeeld als het gaat om de fiscale aspecten van milieuheffingen. Het onderwijs dwingt hem om zich diepgaander met het vak bezig te houden, vindt hij, 'en dat draagt bij aan de kwaliteit van mijn werk in de Kamer.'

Studiefinanciering

Na zes jaar lidmaatschap van de Tweede Kamer wekt Vermeend de indruk zich wat minder druk te maken. Vroegere collega's betitelden hem als de 'vlo', want stilzitten was nooit zijn sterkste kant. Over het stelsel van studiefinanciering bijvoorbeeld heeft hij Ritzen voorganger Deetman danig dwars gezeten, door hem te bestoken met kritiek en, als het moest, met geheel uitgewerkte alternatieven. Inmiddels heeft zich wat het onderwerp studiefinanciering betreft een gevoel van berusting van hem meester gemaakt. 'In de afgelopen jaren heb ik zes volledig nieuwe stelsels van studiefinanciering bedacht of helpen bedenken. Alles lenen, gedwongen leningen, academicusbelasting: je kunt het zo gek niet bedenken of ik heb me erin verdiept. Maar geen van alle zijn ze de rompslomp waard om weer eens helemaal overnieuw te beginnen.' Het alternatieve stelsel dat Wallage en ik in 1986 publiceerden ging uit van een ouderonafhank-

Een goede middenmoter zijn is niet genoeg (Foto Bram de Hollander)

lijk stelsel, waarbij elke studerende mocht lenen. Dat stelsel heeft nog steeds mijn voorkeur. Maar binnen een begrotingstechniek die leningen als uitgaven noteert, is zo'n stelsel onmogelijk. Het zou de begroting van Onderwijs gigantisch opdrijven. Bovendien voelden de banken er niks voor om zoveel geld beschikbaar te stellen. Naar ik gehoord heb, heeft de Nederlandse Bank dat toen dringend afgeraden.' Inmiddels heeft Deetmans opvolger Ritzen het voor elkaar, dat de studieleningen niet meer als uitgaven worden geboekt. De ambtenaren van Financiën zien die ontwikkeling nog steeds met lede ogen aan, want zij vrezen dat andere departementen dezelfde truc nu ook willen gebruiken. En leningen buiten je begroting houden, dat valt bij Financiën onder de noemer 'budgettaire ontucht'. Vermeend betreurt het wel dat 'zijn' stelsel er nooit van gekomen is, maar zo was het klimaat destijds nu eenmaal niet. 'Ook nu houdt minister Kok bezwaren, maar het totale bedrag aan leningen is in dit stelsel veel kleiner dan in ons voorstel. Daarom is hij toch akkoord gegaan.'

De weinig inspirerende evaluatie van vijf jaar studiefinanciering, die Ritzen twee weken geleden publiceerde, heeft Vermeend niet verbaasd: 'Ik had niet anders verwacht. Ik denk dat we het onderwerp maar beter een paar jaar kunnen laten rusten. Het is geen ideaal stelsel, maar alles wat we eraan veranderen maakt het alleen maar ingewikkelder en moeilijker uitvoerbaar.'

Nee, kritiek op minister Ritzen zal uit de mond van Vermeend niet gauw te horen zijn. Met enige vertederend vertelt hij, hoe ze zich samen kunnen buigen over de begroting voor Onderwijs. 'Voor hem was het tenslotte de eerste begroting, vorig jaar. Terwijl ik de Onderwijsbegrotingen van de afgelopen vijf jaar van voor tot achter uit m'n hoofd ken.' Jammer vindt hij wel, dat het eigen karakter van het beleid van Ritzen nog veel te weinig overkomt. 'Een minister moet eigenlijk een motto hebben, vind ik. 'Op weg naar topkwaliteit, en studeren wordt weer leuk', dat zou ik gekozen hebben.'

HOP/Margriet van Lith

Neuropsychologen gaan twaalf jaar lang 3000 proefpersonen volgen

Niet ouderdom, maar beschadiging van hersenen tast geheugen aan

Een beetje gammel stond Peter Houx vorige week in de aula zijn proefschrift 'Cognitive aging and health-related factors' te verdedigen. Hij is immers nog herstellende van een zware operatie die hij anderhalve maand geleden heeft moeten ondergaan. Hij twijfelde er zelfs aan of het wel verstandig was zijn promotie door te laten gaan, „maar alle specialisten hebben me gezegd: al moeten we je op een brancard de aula binnendragen, die promotie gaat door!”

De operatie heeft een wrange relatie met het onderwerp van het proefschrift. Houx onderzocht of er een verband kan worden aangetoond tussen bepaalde gebeurtenissen, die schadelijk worden geacht voor het hersenweefsel, en het achteruitgaan van cognitieve vermogens bij het vorderen der jaren. Een van die risicofactoren, die geacht worden hersens te beschadigen is een operatie van tenminste drie uur. „Mijn operatie heeft vijf uur geduurd, dus ik val sinds zes weken in de risicogroep,” zegt Houx met een zuur lachje. De uitkomst van zijn onderzoek is namelijk dat mensen die in hun leven hebben blootgestaan aan zulke factoren, inderdaad meer of eerder kans maken op het aftakelen van verstandelijke vermogens dan anderen, die nooit met dergelijke factoren te maken hebben gehad. Als troost kan Houx alleen bedenken dat de conclusie van zijn onderzoek alleen statistische waarde heeft en absoluut geen voorspellende waarde voor een individu. „Als er honderd huisschilders over straat lopen dan kun je zeggen dat daar meer toekomstige gevallen van dementie tussen zitten dan tussen een willekeurige groep van honderd mensen die ook door die straat lopen. Maar van iemand die twee keer een hersenschudding heeft gehad en daarna ook nog een zware narcose, kun je niet zeggen: die wordt geheidement.”

Peter Houx (33), van huis uit klinisch psycholoog, is werkzaam bij de (quasi-)vakgroep Neuropsychologie en Psychobiologie. Oorspronkelijk was het zijn bedoeling alleen onderzoek te doen naar de samenhang tussen leeftijd en het verlies van hersenfuncties. Daarvoor had hij proefpersonen nodig die helemaal 'schoon' waren. Het verlies van hersenfuncties als geheugen, motorische snelheid of reactiesnelheid mocht immers niet verklaarbaar zijn uit een beschadiging van de hersenen, die een proefpersoon ooit had opgelopen. Daarom had hij zich voorgenomen de proefpersonen te selecteren aan de hand van de lijst met risicofactoren, die naar de veronderstelling van vooral Maastrichtse onderzoekers hersenbeschadiging en dus functieverlies teweegbrengen. Wie zo iets had meegemaakt, kon dus niet worden geaccepteerd als proefpersoon.

Geluk bij ongeluk

Door een geluk bij een ongeluk kon Houx de opzet van zijn onderzoek zodanig wijzigen dat hij niet alleen het verband tussen leeftijd en aftakeling kon onderzoeken, maar ook een vergelijking kon maken tussen 'gezonde mensen' en mensen die in hun leven te maken hebben gehad met een of meer 'Biological life events'. Zo worden die risicofactoren tegenwoordig genoemd om ze te onderscheiden van andere factoren die niet specifiek voor de hersenen gelden. Op de BLE-lijst staan onder meer herhaalde lichte hersenschuddingen, herhaalde operaties onder narcose, het langdurig inademen van oplosmiddelen, complicaties bij geboorte, bovenmatig alcoholgebruik of het langdurig gebruik van pillen met een gele sticker. Houx plaatste een advertentie in de regio-

nale bladen onder de kop: 'Gezonde proefpersonen gezocht voor geheugenonderzoek'. Er waren 140 proefpersonen nodig, telkens tien mannen en tien vrouwen per leeftijdscategorie (twintigers, dertigers enzovoort tot en met tachtigers). Maar van de gezonde mensen die op de advertentie reageerden, bleek een groot aantal toch niet zo gezond te zijn als zij zelf dachten. Vooral in de oudere leeftijdscategorieën bleek driekwart van de kandidaten binnen de categorie ongeschikt te vallen, omdat uit een eerste onderzoek bleek dat hen een of meer van de BLE's waren overkomen. Houx had zelfs zoveel problemen om aan voldoende proefpersonen te komen dat hij bevriende relaties en daarvan weer de bevriende relaties moest ingeschakelen. Klinisch psychiater Frans Verhey jr. deed een beroep op een vriend, de advocaat mr. D. Tripels, die voorzitter is van de Maastrichtse fanfare 'Sint Jozep'. Die deed op zijn beurt een beroep op de fanfareleden en hun familie om zich aan te melden voor het onderzoek.

Opzet veranderd

In plaats van zonder meer alle ongeschikte kandidaten een briefje met een afwijzing te sturen kwam Houx op het idee om de onderzoeksopzet te veranderen. Veel van de mensen die ongeschikt waren bevonden, konden toch bij het onderzoek worden betrokken, als hij naast de 'schone' groep van 141 mensen een 'risicogroep' van 122 mensen ter vergelijking zou nemen. Zo kon hij niet alleen het verband tussen ouder worden en het verlies van hersenfuncties bestuderen, maar kon hij ook nagaan of het waar is dat de blootstelling aan een BLE tot een snellere achteruitgang leidt. „Wat die laatste groep betreft was het onderzoek puur exploratief,” legt Houx uit: „Je onderwerpt mensen aan een onderzoek en wacht maar af wat eruit komt. Een echte hypothese was er niet.”

Beide groepen werden aan dezelfde tests onderworpen. Behalve aspecten van het geheugen werden ook de snelheid van informatieverwerking gemeten, de sensomotorische snelheid, concentratie en het vermogen om snel van de ene naar de andere bezigheid over te gaan.

Als Houx zich had beperkt tot de 'schone' groep zou hij ook al een redelijk spectaculair resultaat hebben geboekt. Uit de resultaten blijkt namelijk dat iemand van tachtig jaar bij bepaalde geheugentaken (zoals woordjes onthouden) bijna even goed scoort als iemand van twintig. Daarentegen nemen de nauwkeurigheid en de cognitieve en sensomotorische snelheid duidelijk af met het klimmen der jaren. Volgens Houx wordt met de resultaten van de 'schone' groep in ieder geval de opvatting gelogenstraft dat het verval van cognitieve functies een onvermijdelijk gevolg is van het verouderingsproces. En adverteren als verklaring van aftakeling en dementie is al helemaal kletsboek, vindt Houx: „Het harder worden van de bloedvaten is een normaal functioneel proces om de vaten te beschermen tegen de hoger wordende bloeddruk. Het is mijn stel-

lige overtuiging dat het verlies van hersenfuncties bij het ouder worden veel meer te maken heeft met beschadigingen van de hersenen dan met de veroudering zelf.”

Hersengymnastiek

Die overtuiging heeft Houx gekregen na vergelijking van de scores van de 'schone' groep met die van de BLE-groep. De proefpersonen die een BLE hadden meegemaakt, bleken op alle vlakken slechter te scoren. En hoe meer BLE's iemand had meegemaakt, hoe slechter de score werd. De achteruitgang begint niet alleen eerder, maar is ook stukken sterker in de risicogroep dan in de 'schone' groep. Dat de geconstateerde verschillen iets te maken kunnen hebben met sociale achtergrond of opleiding is volgens Houx uitsloten: „We hebben een volkomen aselecte steekproef genomen. Ik heb ook het opleidingsniveau vergeleken, maar daaruit bleek dat er geen verschil was tussen de groepen.” Ook is het niet duidelijk geworden of 'hersengymnastiek' helpt om het geheugen in een goede conditie te houden. Houx zegt dat hij daar niet zo in gelooft: „Ik denk dat er weinig te doen is aan het proces, maar je kunt de gevolgen wel zo klein mogelijk houden. De een schrikt zich te pletter als hij iets vergeet en verliest snel zijn zekerheid. Maar als je wat handige strategieën gebruikt, zoals het bijhouden van een agenda, hoeft je helemaal niet in paniek te raken. Wat dat betreft vind ik de Teleac-cursus, waar zulke strategieën aan de hand worden gedaan, héél nuttig. Bovendien kun je aan preventieve maatregelen denken als het verbieden van de bokssport of de verplichting om alleen in cabines met de verfspuit te werken.”

Dat een bokser als Mohammed Ali tegenwoordig lijdt aan 'dementia pugilistica',

noemt Houx een 'normale zaak'. Maar daaruit kan volgens hem zeker niet de conclusie worden getrokken dat incidentele hersenbeschadigingen, die een normaal levend mens meemaakt, op den duur leiden tot dementie. „Het woord dementie komt in het proefschrift niet eens voor. Mijn enige ambitie in dit onderzoek was te weten te komen waar de cognitieve aftakeling vandaan komt. Het beantwoorden van de vraag waar dementie, het globale verval van cognitieve vermogens vandaan komt, is een veel verder gelegen doel van het project Veroudering.” Wel vermoedt hij dat de aanwezigheid van een BLE een voedingsbodem schept die in combinatie met andere factoren tot het ontstaan van dementie kan leiden.

Grootscheeps onderzoek

Over dat vermoeden denkt Houx meer zekerheid te krijgen als mensen over een lange termijn gevolgd kunnen worden. Begin volgend jaar gaat hij de proefpersonen uit zijn onderzoek opnieuw aan dezelfde tests onderwerpen. De bevindingen die hij op die manier opdoet zullen een belangrijke rol spelen bij het grootschalige NMAP-project (Netherlands Memory and Aging Project), waarvoor zijn vakgroep onlangs een subsidie van drie miljoen gulden heeft gekregen. Houx krijgt in dat grootschalige onderzoek een belangrijke rol. Meer dan drieduizend proefpersonen zullen zeker twaalf jaar worden gevolgd in de hoop dat er momenten of gebeurtenissen gevonden kunnen worden die de achteruitgang van de hersenfuncties kunnen verklaren. Het onderzoek duurt in principe twaalf jaar. Jongere deelnemers zullen om de zes jaar worden getest, oudere om de drie jaar.

Jacques Herraets

Gezonde oudere mensen reageren trager, maar hun geheugen blijft prima functioneren, aldus Peter Houx (foto Nelis Tutkey)

Vervolg van pagina 1

onderwijs; de aio's zouden meer op hun specifieke terrein toegesneden onderwijs moeten krijgen, dat bovendien minder vrijblijvend aangeboden zou dienen te worden. Ook aan internationalisering valt meer te doen dan er tot nu toe gebeurt, meende de commissie.

Een echt zorgelijke kwestie werd de onderwijslast van de docenten gevonden. Die is als gevolg van het PGO groot, en dat betekent dus dat het onderzoek in de knel komt. Dat plaatst de docenten, die geacht worden hun wetenschappelijke reputatie door middel van publikaties te vestigen, in het nadeel ten opzichte van collega's bij andere universiteiten maar ook bij de medische faculteit, waar de onderwijslast geringer is. Een extra handicap ligt in het feit dat de faculteit veel nadruk legt op een multidisciplinaire benadering van de wetenschap, zodat disciplinaire verdieping minder kans krijgt. Waar in de buitenwereld onderzoek en publikatiebeleid veel meer op disciplinaire leest geschoeid zijn zet dit de Maastrichtse gezondheidswetenschappers op achterstand, vreest de commissie. Tot haar eigen verbazing kon zij echter constateren dat diezelfde deels door het PGO zo zwaar belaste docenten uitermate gemotiveerd zijn en allemaal om het hardst het systeem verdedigen. "We hebben geen docent kunnen vinden die tegen was", meldde Leenen.

De deelcommissie bij de medische faculteit

Vervolg van pagina 6

onder leiding van dr. Spreeuwenberg kwam op dit punt met andere bevindingen. Conform de verzuchting in de zelfstudie van de faculteit werd de motivatie der docenten als "niet altijd optimaal" gekenschetst. En zo was er meer in de eigen facultaire analyse dat door de commissie onderschreven werd. Het probleem bijvoorbeeld dat de thematische onderwijsaanpak tot hiaten in de kennis kan leiden, die soms pas in een zeer laat stadium (de co-schappen) manifest worden, soms wellicht in het geheel niet worden opgemerkt. Het is de schaduwzijde van het probleemgestuurde onderwijssysteem waar de commissie voor het overige niets dan lof voor had. Niet in de laatste plaats natuurlijk vanwege de hoge rendementen, iets waarmee de Maastrichtse faculteit beter scoort dan de andere medische faculteiten. Dat de commissie al met al "zeer tevreden" was en een "uitstekende indruk" had van de geneeskundige opleiding werd nog eens extra onderstreept door de aard van de kritiek die verder nog werd geuit: meestentijds ging het daarbij om detailpunten. Een constante viel er wel in te ontdekken: de faculteit zou volgens de commissie meer aan centraal georganiseerde begeleiding moeten doen, zowel van de aio's en oio's als van de gewone studenten.

Wammes Bos

daan was die ontwikkeling kanaliseren. Als we niks hadden gedaan, had je binnen de universiteiten enorm gedonder gekregen. Dan had ieder voor zich het wiel moeten uitvinden."

De gang van zaken rond de onderzoeksscholen is nu in elk geval geen landmijn in het spanningsveld tussen de verwezenlijking van Ritzen's eigen ideeën en het algemene streven naar grotere autonomie. Andere landmijnen zijn daar nog genoeg, want de relatie tussen autonome universiteiten en overheid heeft haar vorm nog niet echt gevonden. In hun reactie op het HOOP bijvoorbeeld, verwijten de universiteiten de minister dat hij zich in zijn streven naar de cultuuromslag veel te veel met het onderwijs bemoeit. De Tweede Kamer daarentegen koestert nogal eens de vrees dat de overheid haar greep op de universiteiten verliest. En de oppositie verwijt Ritzen bij voortduring 'totaal gebrek aan visie op de toekomst van het hoger onderwijs.' Ritzen lijkt van die kritiek niet zo onder de indruk. Als hij voorzichtig te werk gaat, komt dat omdat de agenda wat hem betreft vol is. Voorlopig tenminste. Over een tijdje wil hij nog eens verder kijken. Vooral over de samenwerking tussen universiteiten en hogescholen en de uitwerking van de differentiatie in het onderwijs heeft hij nog zeker ideeën. Differentiatie wordt zelfs, gelooft hij, het thema van dit decennium. Opleidingsoorten zijn er nu wel genoeg, maar over variëteiten in de diepte is nog wel

ruimte voor wat rijke gedachten, vindt Ritzen. "Differentiatie is in de didactiek een van de belangrijkste en moeilijkste aspecten. Vreemd genoeg is dat tot nu toe wel erkend voor het voortgezet onderwijs - kijk maar naar de hele discussie rond de Middenschool - maar in het hoger onderwijs is dat nooit aan de orde gesteld. Maar ook daar zijn nog grote verschillen tussen studenten. Verschillen in aanleg voor theoretische en praktische varianten, voor grootschalig of kleinschalig onderwijs, voor een zeer diepgravende specialistische of juist een wat bredere aanpak. Daar ligt voor universiteiten en hogescholen een taak. Ik denk dat de aantrekkelijkheid voor studenten sterk zal gaan afhangen van de vraag, hoe goed de instelling daarop inspeelt." Samenwerking tussen universiteiten en hogescholen kan voor die variëteit zeer heilzaam zijn, maar daarin is de minister nog zeer voorzichtig. Leidraad van het beleid is: niets dwingen, maar alles mogelijk maken. Ritzen: "Eén stelsel van hoger onderwijs is geen garantie voor verbetering. Ik wil zorgen dat ik geen onnodige drempels opwerp en goede afspraken over wederzijdse doorstroming wil ik graag bevorderen. Wellicht is dat dan een voorbode voor een nauwere verbintenis. Maar verder wil ik nu niet gaan, want er zijn andere prioriteiten."

HOP/Margriet van Lith-Frank Steenkamp

ECONOMIE GENEESKUNDE GEZONDHEIDS- WETENSCHAPPEN RECHTEN...

DE BOEKEN BIJ BERGMANS

**BOEKHANDEL
Bergmans**

NIEUWSTRAAT 9, 6211 CR MAASTRICHT, TEL.: 210825

U wilt een RIJBEWIJS

10 Theorielessen, computertoets, leerboek en examenaanvraag:
f 140,-

Praktijklessen in Volkswagen Golf kosten fl. 37,50

GARANTIE

Door ons stappenplan en het houden van proefexamens, wordt u optimaal voorbereid en vertrouwd gemaakt met uw rijexamen.

Indien u voor het proefexamen slaagt, doch niet voor het eigenlijke examen, bieden wij u de mogelijkheid tot een gratis herexamen. Tevens Uw adres voor spoedcursus en motorrijles.

VERKEERSCHOOL 'CHRISTOFFEL'

Gerckenshaag 33, 6228 EL, Maastricht. tel. 043-611315

**EURO
video**

AKTIE
2 dagfilms (1dag)
2 gewone films (3 dgn)
f. 15,-

moviebox gratis bij 3 films

Scharnerweg 67 . Maastricht tel. 043 - 633733

Moeten meer bakkers
'meester'-bakker worden
**geef rustig uw
eerlijke mening**

Stationsstraat 5 Tel. 214550
MAASTRICHT

Open: - dagelijks 8-6
- zaterdag 8-5
- zondag 9-2

Gesloten: dinsdag

**Gedurende zeven weken tegen
inlevering van deze advertentie of op
vertoon van collegekaart 10% korting
op ons gebak en vlaaien.**

**Oké, het is waar, uiteindelijk moet je
het zelf doen, maar met de vakkennis
en de sfeer van**

AUTORIJSCHOOL R. ten BRINK

Op weg naar je Rijbewijs

- * -Lessen in VW Golf
- * -Volgens nieuwe rijprocedure
- * -Verantwoord en doordacht fasenplan
- * -Examengarantie
- * -FI 35,- voor 60 minuten

Telefoon 043-613426

Ook voor theorie en spoedcursussen

GRIEKS EETHUIS

hellas

**DE BETERE GRIEKSE
SPECIALITEITEN**

Menu's vanaf:
f 9,50 tot f 24,50

Gefrituurde visjes

Gegrilde makreel en forel

Geopend 17-22 uur
Dinsdags gesloten

Alex. Battalaan 61
Maastricht. Tel. 043-215358

**TE KOOP IN
MARGRATEN**

**zeer luxe
GROTE BUNGALOW**

Grote zeer luxe bungalow, gelegen in een zeer
landelijke omgeving. Afmeting: 10 x 20 meter.

Indeling: salon 60 m² 2 slaapkamers
grote badkamer
grote keuken
bijkeuken en grote hal

Souterrain: 3 slaapkamers
garage
waskeuken en grote hal

Achterzijde huis: groot terras gedeeltelijk met overkapping.

Tel. incl.: 04458-1913 of 043-214028

Bulletin

Bulletin wordt voor een deel verzorgd door Voorlichting. Kopij voor Bulletin moet bij contactpersonen worden ingeleverd in de week voorafgaand aan de verschijningsdatum:

Vakgr./comm. FdAW: P. Galestin, Fac.Bur., Bredestraat 24, tel. 887487, voor woe. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdEW: B. Staveaux, Fac.Bur., Tongerestraat 53, tel. 888271, voor do. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdG: R. le Doux, Fac.Bur., Dr.v. Kleefstraat 25, tel. 888643, voor woe. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdGW: A. Bastiaens, Bur. Onderwijs, Lenculenstraat 14, tel. 887388, voor woe. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdR: A. Kessen, Bur. Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 887004, voor woe. 13.30 uur.
Studenten(sport)ver./Studentenpastoraten: N. Plompen, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 887354, voor woe. 16.00 uur.
Instituten behorend bij een faculteit: bij de facultaire contactpersoon.
 Berichten voor onderdeel 'Universiteit Algemeen' en 'RL Agenda' inleveren bij H. Vermeer, Voorlichting, Bouillonstraat 3, tel. 887172, voor vrij. 12.00 uur.
 Externe berichten worden alleen opgenomen als er plaats is. Informatie: H. Vermeer, Voorlichting, tel. 887172.

UNIVERSITEIT ALGEMEEN

Dr. J. Urquhart hoogleraar Farmaco-epidemiologie

Dr. J. Urquhart bezet vanaf 1 oktober de eerste leerstoel farmaco-epidemiologie in Nederland. Hij is door de Stichting Farmaco-epidemiologie benoemd tot bijzonder hoogleraar aan de RL. De farmaco-epidemiologie omvat het onderzoek naar het gebruik en de werking van geneesmiddelen in de algemene bevolking.
 Dr. Urquhart zal zijn werk als hoogleraar combineren met zijn functie als hoofd onderzoek bij Aprex, dat speciale verpakkingen voor geneesmiddelen ontwikkelt.

Visitatie-commissie positief over Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen

De visitatie-commissie heeft op 10 oktober een positief oordeel uitgesproken over de FdG en de FdGW.
 Het globale beeld dat de sub-commissie van de FdG heeft gekregen is positief. De commissie heeft vastgesteld dat het rendement bij de medische faculteit van de RL hoog is. Ze noemt het onderwijs en het onderwijssysteem in het algemeen uitstekend en is met name ook enthousiast over het vaardigheids-onderwijs en het systeem van probleem gestuurd studeren.
 De sub-commissie die de FdGW bezocht oordeelt in haar voorlopige eindconclusie zeer gunstig over de opleiding en de probleem gestuurde onderwijsmethode. Ook over het niveau van de opleiding en de kwaliteit van het onderwijs laat de commissie zich positief uit. Ze prijst de motivatie en de inzet van de docenten.

Promotie mw.ir. A.M.W.J. Schols

Op 18 oktober heeft mw.drs. A.M.W.J. Schols haar proefschrift 'Nutritional depletion and physical impairment in patients with chronic obstructive pulmonary disease' verdedigd. Promotor was prof.dr. P.B. Soeters.
 In haar proefschrift beschrijft mw. Schols de problemen die mensen met chronische longaandoeningen (bronchitis, emfyseem) vaak hebben met hun voeding. Ze verbruiken veel energie en ze eten moeizaam. Aan de andere kant verzwakken door een gebrekkige voeding de spieren,

waaronder ook de ademhalingsspieren. Hierdoor kunnen deze longpatiënten in een neerwaartse spiraal terecht komen van ondervoeding en verergering van de symptomen van hun ziekte.

Belastingvlucht naar België

Op 25 oktober vindt aan de RL een symposium plaats over 'Belastingvlucht naar België'. De verschillende aspecten van deze belastingvlucht zullen besproken worden vanuit de optiek van de belastingadviespraktijk, de belastingwetenschap en de politiek. Informatie wordt verstrekt door de vakgroep Publiekrecht, mw. A. Lankkamp, tel. (043) 88 71 48.

Promotie drs. J.J. Rethans

Op 31 oktober verdedigt drs. J.J. Rethans zijn proefschrift 'Does competence predict performance?'. Promotores zijn prof.dr. F. Sturmans en prof.dr. M.J. Drop. In zijn proefschrift rapporteert drs. Rethans over twee onderzoeken waarin gestandaardiseerde patiënten (incognito) in meer dan 200 consulten huisartsen tijdens het spreekuur bezochten en rapporteerden wat er gebeurde. De resultaten van deze onderzoeken roepen vragen op over bestaande examensystemen en over bestaande medische standaarden. In het algemeen ondersteunt dit proefschrift het spreekuurgedrag van huisartsen.

Onderzoek Vrouwen & Gezondheid

De Interuniversitaire Stichting voor Onderzoek op het terrein van Vrouwen & Gezondheid organiseert 6 maart 1992 een dag waarop onderzoeksters & afstuderenden hun onderzoeksplannen kunnen presenteren aan een forum van deskundigen. Doel: suggesties ter verbetering en verkrijgen financiering. Formulieren aanvragen bij: Secretariaat van de Stichting, mw.v.d. Vlist, Klin. psychologie, Roetersstraat 15, 1018 WB Amsterdam, 020-5256810. Indienen plannen, in vijfvoud, voor 1/1/1992 bij bovenstaand secretariaat. Contactpersoon RL: W. Weyts, Vrouwenstudies FdGW, 887324.

Fonds tbv vrouwen

De Stichting Fonds Doctor Catharina van Tussenbroek stelt in 1992 enkele subsidies van max. f 2500 beschikbaar voor vrouwen met doctoraal-examen tbv (promotie)onderzoek of postdoc in het buitenland. Aanvraagformulieren: Secretariaat van het Fonds, Postbus 1812, 2280 DV Rijswijk (indienen voor 15/2/92).

Nederlands Studenten Kameroor

Het NSK is twee maanden per jaar actief; in die periode wordt aan 1 project gewerkt. Het NSK wordt jaarlijks samengesteld na audities in diverse universiteitssteden. Na de repetitieperiode (3 weekeinden en 1 week) worden acht concerten gegeven. Audities 14 november 17-20 uur, Muziekschool St. Maartenspoort 2, Maastricht. Info: 020-6244887.

PERSENEEL

Huiseigenaren- en huurdersverzekering

De RL heeft in overleg met Centraal Beheer een pakket personeelsvoorzieningen samengesteld. Van deze voorzieningen kunnen medewerkers van de RL en hun partner gebruik maken. Tevens geldt deze regeling voor kinderen van medewerkers die studiefinanciering ontvangen of waarvoor kinderbijslag wordt ontvangen. Het pakket biedt verzekeringen tegen speciale premies en voorwaarden. Twee van de verzekeringen die onderdeel uitmaken van het pakket zijn de huiseigenaren- en huurdersverzekering.
 De huiseigenarenverzekering bestaat uit: verzekering van het huis; verzekering van de inboedel en de particuliere aansprakelijkheid. De huurdersverzekering bestaat uit verzekering van de inboedel en de

particuliere aansprakelijkheid. Centraal Beheer heeft de verzekeringen die u als huiseigenaar of huurder nodig heeft gecombineerd in één verzekering op één polis. Dit is gemakkelijk en bespaart elk jaar circa 30% op de premie.

De inboedelverzekering van Centraal Beheer kent geen eigen risico. 'INBOEDELGARANT' garandeert dekking van uw huishoudelijke inboedel tot f. 150.000,-, zodat uw inboedel nooit meer onderverzekerd is (voor inboedels boven genoemd bedrag kunt u contact opnemen met Centraal Beheer). De financiële gevolgen van onderverzekering (circa 80% van de inboedels is onderverzekerd) zijn met Inboedelgarant geminimaliseerd.

De huiseigenaren- en huurdersverzekering kent een extra uitgebreide dekking, waardoor vele vormen van schade zijn gedekt. Wilt u een compleet overzicht van deze extra uitgebreide dekking vraagt u dan een offerte aan. U kunt dan gelijk ontdekken hoeveel u met deze verzekering jaarlijks kunt besparen.

Het pakket personeelsvoorzieningen bij Centraal Beheer bevat verder verzekeringen op andere gebieden. Hiervoor geldt voor medewerkers van de RL in het algemeen een extra korting van 5% op de premie. Ook hier geldt dat bij Centraal Beheer lopende verzekeringen per de eerstvolgende premievalidatum kunnen worden omgezet naar het speciale tarief. Ook voor hypotheek gelden interessante kortingen op rente en kosten.

Indien u meer informatie wenst over de door Centraal Beheer aangeboden verzekeringen dan volstaat het om "Even Apeldoorn te bellen" tel. 055-798000; Centraal Beheer verstrekt u gaarne een persoonlijke offerte. Vermeld bij uw contact met Centraal Beheer dan wel het werkgeversnummer van de RL: 60046.

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van het vacaturenummer op brief en envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst Personeel en Organisatie.

Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 029

In het kader van een door het Nationaal Reumafonds gesubsidieerd onderzoek is bij de vakgroep Biochemie een vacature ontstaan voor een

analist (m/v) voor de duur van 1 jaar.

Het betreft een onderzoek naar de rol van antifosfolipiden antilichamen in het serum van patiënten met het antifosfolipiden syndroom. Getracht wordt inzicht te verkrijgen in de mechanismen welke verantwoordelijk zijn voor de trombotische verschijnselen die gepaard gaan met het ziektebeeld.

Voor deze vacature zoeken wij een afgestudeerd analist(e) (HLO), bij voorkeur met specialisatie in biochemisch-immunologische richting. Tot de werkzaamheden behoren o.m. eitwitzuivering, bloedcelisolatie, lipid-chemische technieken, diverse immunologische- en hematologische bepalingen, alsmede het ontwikkelen van monoklonale antilichamen.

Salaris: afhankelijk van opleiding en ervaring max. f. 3.863,- bruto per maand (max. schaal 7 BBRA 1984).
 Inlichtingen: dhr. E. Bevers, 888486.

Interne vacature 030

Bij de vakgroep Epidemiologie is de functie vacant van

toegevoegd onderzoeker (m/v)

U werkt aan een prospectief onderzoek naar effecten van vervangende zorg voor lang opgenomen patiënten (subsidiërende instantie min. van WVC). De aanstelling vindt plaats voor de duur van 3 jaar, en dient z.s.m. ingevuld te worden.

Vereiste:

- een klinisch psycholoog of gezondheidswetenschapper (GGK)
- onderzoekservaring bij opgenomen psychiatrische patiënten
- bekendheid met geautomatiseerde dataverwerking (bv. SPSS)
- goede schriftelijke uitdrucksvaardigheid (gaarne lijst van publicaties meesturen).

Salaris:

Afhankelijk van opleiding, ervaring en gepromoveerd zijn min. f. 3.428,- en max. f. 7.528,- bruto per maand.

Inlichtingen:

dhr. M. Haveman (887347 of 887379).

Interne vacature 031

Binnen het Bureau van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen bestaat een vacature voor een

coördinator contractactiviteiten 1.0 fte (m/v)

Taken:

- organisatie en beheer van cursussen, congressen en projecten in het kader van het postacademisch onderwijs;
- op termijn organisatie en beheer van het programma van de summeruniversity;
- ondersteuning van subsidieverwerving;
- onderhouden van contacten met afgestudeerden;
- acquisitie van contractactiviteiten;
- verzorging van het secretariaat van de stuurgroep contractactiviteiten;
- overige beleidswerkzaamheden en organisatorische werkzaamheden binnen het faculteitsbureau.

Functie-eisen:

- academische opleiding;
 - ervaring met de organisatie congressen en cursussen;
 - commerciële instelling;
 - uitstekende mondeling en schriftelijke uitdrucksvaardigheden (ook in Engels);
 - zowel zelfstandig als in teamverband kunnen werken.
- Arbeidsvoorwaarden:
- full time-aanstelling voor 2 jaar, waarna een vaste aanstelling tot de mogelijkheden behoort;
 - inschaling maximaal f 5.627,- bruto per maand (schaal 10).

RL-AGENDA

Promoties en inaugurele- of afscheidsre-des vinden plaats in de Aula, Tongerestraat 53. Informatie: Rectoraat, 887210/887096

24-10 Colloquium Bloedverlies in de postmenopauze: een tweede jeugd? 16.30-17.30 uur, klinische instructieruimte AZM, niveau 1, kr. 12

24-10 Lezing Islamitische vrouwen door H. Afshar, Univ. of York, UK. 20 uur, Collegezaal Zwingelput 4. Info: 887541 (9-12.30 uur)

24 t/m 25-10 Congres Geneeskunde en Cultuur. Info: mw.F. Hein, 887396

25-10 Symposium Belastingvlucht naar België. Info: 887148

25-10 Ko-beraad tbv 4-6e jrs FdG. 20.15 uur Zwingelput 4. Vanaf 21.30 thema 'frisse co's'. Info: L. de Graaf 216539; C. Boek 474561

29-10 Sphinx debatwedstrijd voor studenten. 20 uur, Satyricon, St. Bernardusstr. 16. Info: 887541 (9-12.30 uur)

30-10 Thema-middag Voorbereiding voor stage in het buitenland. 14-18 uur, Filmzaal Tongerestraat 53. Info: I. Leys 887108

31-10 Promotie J. Rethans. 14 uur

31-10 Lezing Islam en het westen, water en vuur of peper en zout? door R. Haleber. 20 uur, Collegezaal Zwingelput 4. Info: 887541 (9-12.30 uur)

31-10 Openbare bijeenkomst Universiteitsraad. 17 uur UR zaal Bouillonstr. 3

2-11 Voorlichtingsdag voor toekomstige studenten: Geneeskunde, Gezondheidswetenschappen, Verplegingswetenschap, Milieugezondheidkunde, Cultuur- en wetenschapstudies, Kennistechnologie. RL locaties. Info: 887172

7-11 Promotie mw.M. te Wierik. 14 uur

7-11 Promotie mw.E. Sluijs. 16 uur

7-11 Discussie Ruim baan voor de moslimgemeenschap? mmv M. Custers, A. Ramdas en O. Bahadir. 20 uur, Collegezaal Zwingelput 4. Info: 887541 (9-12.30 uur)

8-11 Lustrumsymposium De mathematisering van de cultuur & de cultuur van de mathematisering. Info: mw.M. Heuvelman, 887486

8-11 Symposium Persoonlijkheidsstoornissen. Zwingelput 4. Info: 887254

9-11 Voorlichtingsdag voor toekomstige studenten: Rechten en Economie. RL locaties. Info: 887172

12-11 Studentenzangfeest (lustrumactiviteit). 20 uur, Dominicanerkerk. Info/reserv.: Circumflex 251088

13-11 Voordracht mr.T. Koopmans 'De juridische kern van de Europese integratie'. 14.30 uur, org. Critognatus

14-11 Inauguratie G. Rijken. 16 uur

15-11 Dr.J. Tans-lezing door Homero Aridjis. 15 uur, Collegezaal Tongerestraat 53. Info: 887540

16-11 Voorlichtingsdag voor toekomstige studenten: Geneeskunde, Gezondheidswetenschappen, Verplegingswetenschap, Milieugezondheidkunde. RL locaties. Info: 887172

21-11 Promotie mw.M. Westerterp-Plantenga. 14 uur

21-11 Promotie M. Pieters. 16 uur

21 t/m 23-11 Congres Beeld & Tekst. Info: G. Widdershoven of mw.E. Dittrich, 888372/383

22-11 Inauguratie Th. de Roos. 16 uur

27-11 Lezing door P. Fortuyn, OV Studentenkaart BV. 13 uur, Aula Tongerestraat 53

28-11 Promotie J. Kleijnen. 14 uur

28-11 Promotie W. Beurskens. 16 uur

29-11 Congres 'Economic Cooperation in Globalizing Financial Markets'. 10-16.30 uur, Collegezaal Tongerestraat 53. Info: 888129/821

29-11 Promotie mw.M. Senten. 14 uur

29-11 Promotie A. Bovens. 16 uur

5-12 Promotie mw.M. Ulrich. 16 uur

6-12 Inauguratie H. Visser. 16 uur

12-12 Promotie J. Derks. 16 uur

13-12 Lustrumcongres over Spanningsveld tussen universitaire identiteit en universitaire

autonomie en collectiviteit. Tongerestr. 53 of Bouillonstr. 3. Info: P. Hilderink, 887170

13-12 Lustrumfeest. Tongerestr. 53, avond. Info: Lustrumorg. 043-257110

19-12 Promotie Th. Rentmeester. 14 uur

19-12 Promotie C. Thijs. 16 uur

25-12 Eerste kerstdag RL gesloten

26-12 Tweede kerstdag RL gesloten

27-12 Verplichte ADV-dag RL gesloten

30-12 Verplichte ADV-dag RL gesloten

31-12 Verplichte ADV-dag RL gesloten

1992

10-1 Dies natalis RL. 15 uur, Aula Tongerestr. 53

24-1 Afscheidsrede W. Lamers. 16 uur

31-1 Inauguratie P. Kitslaar. 16 uur

6-2 Promotie F. Buntinx. 16 uur

13-2 Afscheidssymposium F. ten Hoor

14-2 Afscheidsrede F. ten Hoor. 16 uur

28-2 Promotie D. den Boer. 14 uur

2-3 Carnaval RL gesloten

3-3 idem

14-3 Voorlichtingsdag voor toekomstige studenten: Rechten en Economie. RL locaties. Info: 887172

21-3 Voorlichtingsdag voor toekomstige studenten: Geneeskunde, Gezondheidswetenschappen, Verplegingswetenschap, Milieugezondheidkunde, Cultuur- en wetenschapstudies. RL locaties. Info: 887172

17-4 Goede vrijdag RL gesloten

20-4 Pasen RL gesloten

30-4 Koninginnedag RL gesloten

1-5 Collectief verplichte ADV-dag RL gesloten

5-5 Bevrijdingsdag RL gesloten

4-5 Collectief verplichte ADV-dag RL gesloten

28-5 Hemelvaartsdag RL gesloten

29-5 Collectief verplichte ADV-dag RL gesloten

8-6 Pinksteren RL gesloten

7-9 Opening academisch jaar

25-12 Kerstmis RL gesloten

26-12 idem

Wat heb je aan een interessante plek als je geen kant op kunt?

Je staat op het punt van afstuderen en denkt aan je carrière. Begrijpelijk. Dan kun je twee dingen doen. Je zoekt een bedrijf op en wacht op die ene, interessante plek richting top. Of je praat met de mensen van

Moret Ernst & Young. Onze carrière-policy is namelijk bijzonder simpel: bij ons kun je alle kanten op. Zodat je in feite je eigen weg naar de top bepaalt. Meer weten? Bel de heer R.J. Ekkebus, tel. 010 - 4074368.

Praat 'ns met de mensen van Moret Ernst & Young.

 MORET ERNST & YOUNG

Info: m

Intern

Door u
cretari
functi

leidi
secret

Het se
gehele
De leic
van di
admin
voor d
De ser
van he
- de p
- het a
- het v
naar c
- het a
- het b
- het b
- het b
- het a
Functi
- een
- een
- een
- kenr
- erva
Salari
vac. 0
vac. 0

Info: c

Interi

Bij de
Gezoi

psych

De w
onder
heids
telijke
practi
T.b.v.
en bic
Voor
een p
daat l
Aanst
voorh
Salari
f 7.5
Info:

Oper

straa
- not
- fina
- a. ja
- b. a
- beg
- bijg
- wet
- bele
- vers
- ben
- vsn
- fina

UNIV

Lene

Er zijr
studie
lener

Denk

Op v
seerd
Waar
ontw
stage
een :
belar
jaars
achte
gege
Plaat
Infor

De k
Op z
centr

Bulletin

Info: mr. L. Op 't Hoog, directeur FdGW, 887253.

Interne vacature 032 en 033

Door uitbreiding van werkzaamheden en herstructurering van het secretariaat van de Financieel Economische Dienst (FED) zijn vacant de functies van

leidinggevend secretaresse 1.0 fte (m/v) vac.nr. 032 en secretaresse 1.0 fte (m/v) vac.nr. 033

Het secretariaat van de FED is (vooralsnog) centraal en fungeert voor de gehele dienst.

De leidinggevende secretaresse verzorgt de taakverdeling en coördinatie van de werkzaamheden, is verantwoordelijk voor de vormgeving van administratieve procedures binnen het secretariaat en is aanspreekbaar voor de kwaliteit van de dienstverlening door het team van 3 personen. De secretaresse levert een volwaardige bijdrage in de werkzaamheden van het team. De werkzaamheden van het secretariaat omvatten:

- de postregistratie met voortgangsbewaking;
- het afhandelen van inkomend telefoonverkeer;
- het verstrekken van algemene informatie alsmede het doorverwijzen naar desbetreffende medewerkers;
- het agendabeheer;
- het typen middels tekstverwerking van brieven, rapporten en beleidsnota's;
- het bijhouden van het (centrale) archief, het voorbereiden en notuleren van vergaderingen;
- het administreren van een aantal personeelsgegevens.

Functie-eisen:

- een VWO-niveau, (met moderne talen);
- een afgesloten secretaresse-opleiding;
- een coöperatieve actieve instelling;
- een accurate werkwijze;
- kennis van tekstverwerking (WP 5.1);
- ervaring in vergelijkbare functie.

Salaris:
vac. 032 maximaal f 3.509,— bruto per maand (schaal 6)
vac. 033 maximaal f 3.175,— bruto per maand (schaal 5)

Info: drs. H.P.J. de Bruijn, hoofd FED, tel. 888720.

Interne vacature 034

Bij de vakgroep Geestelijke Gezondheidskunde van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen is een vacature voor een

psychiater 0.5 fte (m/v)

De werkzaamheden van de kandidaat zullen bestaan uit onderwijs en onderzoek. Het onderwijs wordt gegeven aan studenten Gezondheidswetenschappen, t.b.v. studenten van de afstudeerrichting Geestelijke Gezondheidskunde en is deels theoretisch en deels klinisch/practisch van aard.

T.b.v. het onderwijs is behoefte aan deskundigheid van psychodynamica en biologische psychiatrie.

Voor wat betreft de onderzoeksactiviteiten gaan de gedachten uit naar een promotie-onderzoek waarvan het thema in overleg met de kandidaat kan worden vastgesteld.

Aanstelling geschiedt als universitair docent voor een periode van voorhands 4 jaar.

Salaris: minimaal f 3.428,— bruto per maand (schaal 10) en maximaal f 7.528,— bruto per maand (schaal 12).

Info: Prof.dr. M.A. van den Hout, tel. 888157.

UNIVERSITEITSRAAD

Openbare bijeenkomst UR, 31 oktober, 17 uur, UR zaal Bouillonstraat 3. Onderwerpen:

- nota ondernemingsstructuur
- financiële aangelegenheden:
- a. jaarrekening RL 1990
- b. accountantsrapport KPMG bij jaarrekening RL 1990
- begrotingswijziging FdGW
- bijgestelde kaderstelling 1992
- wetenschappelijk verslag 1990
- beleid bijzondere leerstoelen
- verslag experimenten fonds 1990
- benoeming niet raadsleden in commissies UR
- vsnu
- financiële rapportage eerste geldstroom (stand van zaken 31-8-1991).

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK

Lenerspas ophalen

Er zijn in de UB nog een honderdtal lenerspassen, die in het begin van het studiejaar zijn aangevraagd en nog steeds niet zijn opgehaald. AUB de lenerspas ophalen bij de balie, waar de pas is aangevraagd.

BUREAU BUITENLAND

Denk je aan een stage in een ontwikkelingsland?

Op woensdagmiddag 30 oktober wordt een themamiddag georganiseerd over de voorbereidingen voor een stageperiode in het buitenland. Waar het om draait zijn de ervaringen van studenten die in een ontwikkelingsland zijn geweest en de wensen van studenten die een stage in een ontwikkelingsland gaan lopen. Als je dus van plan bent om een stage in een ontwikkelingsland te gaan lopen, dan is het erg belangrijk dat je bij deze middag bent! Bovendien kun je daar ouderejaars-studenten ontmoeten die al een stage in een ontwikkelingsland achter de rug hebben. Tot slot zullen er natuurlijk veel praktische tips gegeven worden. Er zijn géén kosten verbonden aan deze middag. Plaats: Filmzaal, Tongersestraat 53, van 14.00 - 18.00 uur. Informatie: Bureau Buitenland, Ingrid Leijts, tel. 887108.

De kwaliteit van leiderschap

Op zondag 27 oktober van 13.00 - 16.00 uur, organiseert het Afrika-centrum in Cadier en Keer de studiedag 'De kwaliteit van leiderschap'.

Op deze studiedag wordt gesproken over de betekenis van leiderschap. De relatie tussen leider en volk, vroeger en nu. Hoe de leider omgaat met vraagstukken die de mens aangaan. Over het ontstaan van modellen waarin mensen mee kunnen beslissen.

Kosten: f 5,—. Informatie en aanmelding: Afrikacentrum, Rijksweg 15, Cadier en Keer, tel. 04407-1226.

Foreign & Commonwealth Office Scholarships and Awards Scheme 1992/93

Voor het academisch jaar 1992/93 stellen de British Council en de Foreign & Commonwealth Office weer beurzen beschikbaar voor postdoctorale/post-HBO studie en postdoctoraal onderzoek in het Verenigd Koninkrijk.

Aanvragen zowel van studenten die voor september 1992 afstuderen, als van reeds afgestudeerden, aio's en stafleden zijn van harte welkom. De aanvraag- en selectieprocedure gaat nu van start. De benodigde formulieren en additionele informatie zijn verkrijgbaar bij:

Marianne de Graaf, Exchanges Assistant, tel. 020 - 622 36 44. Ingevulde aanvraagformulieren dienen op maandag 11 november 1991 in het bezit van de British Council te zijn.

Bij Bureau Buitenland zijn ook aanvraagformulieren verkrijgbaar.

Robert F. Allen Scholarship Competition

Het American Journal of Health Promotion stelt jaarlijks twee beurzen beschikbaar van elk \$500 voor een undergraduate en een graduate student. Deze beurzen worden verstrekt voor een uitstekende bijdrage op het terrein van health promotion. De aanvrager dient een notitie te schrijven over een onderwerp dat aan health promotion gerelateerd is. Aanvragen moeten voor 10 januari 1992 bij het American Journal of Health Promotion binnen zijn. Informatie: Ina Engelen, tel. 887211.

Openingstijden

Het spreekuur 'Studeren in het buitenland' voor studenten wordt gehouden op woensdag- en vrijdagochtend van 09.00 - 11.30 uur in de Studie-infotheek van Studentenzaken, Oud-Gouvernement, ingang Lenculenstraat, kamernr. 0311.

STUDENT EN ZAKEN

27-jarigen en studiefinanciering

Studenten, van 27 jaar en ouder, die in juli 1991 wegens partner- of eigen inkomsten een nul-toekenning hebben gekregen, kunnen, als ze hun studie ononderbroken voortzetten toch recht doen gelden op studiefinanciering. Ze moeten wel vóór 1 dec. 1991 een beroep doen op de hardheidsclausule. Neem voor meer informatie contact op met het studentendecanaat.

Studentendecanaat

Open spreekuur studentendecanen: di. en do. 14.00-16.00, wo. 17.00-19.00 u. Len. 26, k. 0310B. Tel. spreekuur ma. t/m vr. 13.30-14.00 u., tel. 887354 (ook voor afspraken).

Steunpunt Studiefinanciering

Openingstijden: ma. t/m vr. 09.00-12.00 u. en 14.00-16.00 u., tel. 06 - 3 21 21 51, Len. 26. Voor alle informatie betreffende studiefinanciering kunt U vrijblijvend terecht bij het steunpunt.

Studie-infotheek

Vanaf heden ter inzage, **Almanak Milieuopleidingen en -cursussen 1991**. Tevens ter inzage de (twee)wekelijkse vacaturebladen:

Werk in zicht, vacatures en opleidingen van arbeidsvoorziening Zuid- limburg en uitzendbureau Start **DGIS**, arbeidsmogelijkheden in het ontwikkelingswerk

INFRO, overzicht vacatures bij de rijksoverheid

INFRO, overzicht vacatures bij internationale organisaties.

Elke week zijn de zaterdagedities van de grote landelijke dagbladen en universiteitskranten ter inzage aanwezig. **Voor studenten bewegingswetenschappen:** studiegids postdoctorale opleiding tot gewegingspsychotherapeut aan de VU te Amsterdam. Openingstijden: ma. di. en do. 14.00-16.30 u. en wo. 16.00-19.00 u. en vr. 09.00-12.00 u. Len. 26, kamer 0311, Tel. 887351.

Centrale Studenten Administratie

Openingstijden: ma. t/m do. 13.30-16.30, vr. 09.00-12.00 u.

Nsem

Heb je vragen, klachten, opmerkingen t.a.v. onderwijs, studenten-voorzieningen, Nsem etc. laat het ons weten. Wij zijn di. en do. bereikbaar van 11.30-13.30 u. Len. 26. Tel. 887142.

Di. 12 nov.: Landelijke actiedag op het Binnenhof

Agenda congressen ÆGEE

Borrel: elke di.-avond in café "Joie de Vivre", Koestr. 8.

Do. 7 t/m za. 9 nov.: Men & Women, ÆGee Saarbrücken.

Wo. 13 nov.: Symposium "Social Europe" ISEJ + ÆGee Maastricht.

Wo 13 t/m za. 16 nov.: Erasmuscongres, ÆGee Genève. Info: Erik Rietveld

Agenda Sib Maastricht

31 okt.: 21.00 u. Ledenborrel, café van Sloun

1 nov.: excursie Zuid-afrikaanse ambassade, den Haag

13 nov.: lezing en discussie over Europa

28 nov.: Actualiteitenborrel

Info: M. Caubo 472863 of A. Bunt 210289

Servatius

Elke wo.-avond om 18.30 u. mensa. De bar is dan geopend. Opgeven om mee te eten moet minimaal 24 van te voren (211126). Kosten: niet leden f6,—, leden f4,—. Elke do.-avond 19.30 u. en zo.-ochtend 10.30 u.: Studenten-mis (gelezen door een katholieke priester) aansluitend gratis koffie.

Do. 31 okt.: 20.00 u., Cursus medische ethiek

Do. 7 nov.: 20.30 u., Bijbelcursus

Do. 14 nov.: 20.00 u., Cursus medische ethiek

Koko

Lucie-activiteiten

Vr. 8 nov.: Op jacht naar de klok

Za. 16 nov.: Lustrumslotdag, met knallend feest

Toc-activiteiten

Za. 2 nov.: Klunch (klussen en lunch)

Do. 14 nov.: Grottenfeest

S.V. Circumflex

S.V. Circumflex organiseert op **di. 12 nov.** Nederlands eerste studentenzangfeest. Zo'n 400 studenten zullen die avond een 40-tal student-liederen zingen. Studenten uit Nederland en Vlaanderen zijn uitgenodigd. Voor informatie: S.V. Circumflex, St. Bernardusstr. 12, Postbus 888, 6200 AW Maastricht, 043-251088.

Integrand

Bijna klaar met je studie maar nog niet klaar voor de praktijk? Bel Integrand, bemiddelingsbureau tussen bedrijfsleven en vergevorderde academici. Tel. 887397 of 887355. Bredestraat 4, tussen 11.00-12.00 u. + 15.00-16.00 u.

STUDIUM GENERALE

Sphinx-debatwedstrijd

Op **di. 29 okt.** is de eerste voorronde van de Sphinx-debatwedstrijd waaraan wordt deelgenomen door teams van twee studenten, die worden uitgedaagd hun retorisch talent te etaleren. Elk team krijgt een stelling toegestuurd en moet zich voorbereiden op zowel het standpunt vóór als het standpunt tegen. Pas op de avond zelf wordt bepaald wie het vóór- of tegenstandpunt moet innemen. (Café Satiryon, Bernardusstraat 16, 20.00 u.)

Islam en islamitische culturen

De Amsterdamse publicist R. Haleber gaat in zijn lezing met als titel 'Islam en het westen: water en vuur of peper en zout?' op **do. 31 okt.** in op de vraag hoe wezenlijk de verschillen zijn tussen islamitische en westerse culturen en hoe we daarmee moeten omgaan? Daarnaast houdt hij een pleidooi voor interculturele leerprocessen waarbij hij voorbeelden geeft van elementen van de islamitische cultuur waar het westen iets van op kan steken en omgekeerd. (Collegezaal, Zw. 4, 20.00 u.)

LV&S

Workshop golf

Op **ma. 4 of 11 dec.** is het mogelijk o.l.v. R. Kok een workshop golf buiten te volgen op de golfbanen van de Stichting Openbare Golf Nederland (sportvelden van Rapid bij de Geusselt). Tijd: 09.30-11.30 u. Kosten: f15,— incl. materiaal. Inschrijven voor 1 nov. Sportkaart verplicht!

Golf

Op **wo. 27 nov., 4 en 11 dec.** is het mogelijk je basistechnieken van het golfen te verbeteren/herhalen. De cursus is bedoeld voor personen die de beginnerscursus hebben gevolgd en/of de gevorderde golfer. De cursus wordt gehouden o.l.v. R. Kok in sporthal Randwijk op wo. 13.45-14.45 u./14.45-15.45 u. Kosten f 20,—. Speciale folder verkrijgbaar bij buro LV&S.

Uitslag RL-STENNIS tennistoernooi

1. Wichert & Frank 2. Peter & Ben 3. Tanja & Ard 4. Katja & Hans 5. Bert & diversen 6. Cecile & Bastiaan, Victor & Luc 7. Bas & Francesco 8. Clausia & Thijs 9. Monika & Josephine

Schaatsen

Sportkaarthouders kunnen voor f 3,— toegang krijgen tot de 400-meterbaan Glanerbrook in Geleen. Studenten kunnen ook schaatsen via de Schaats- en Hardrijvereniging Maastricht, speciale folders hierover zijn verkrijgbaar bij buro LV&S.

Softbal

Op di. 18.30-20.00 u.: verzamelen in de hal van sporthal Randwijk. Vanaf 29 okt. softbal binnen o.l.v. R. Kok.

Agenda Maassac

Do. 31 okt. Opleidingsavond verzorgd door Frans Melskens. Thema: (klim)blessures. Het programma bestaat uit twee delen: 17.00-18.00 u. spec. sportklimtraining, sporthal Randwijk; 20.00 u. theoretische achtergronden in café Tribunal.

Agenda Saurus

Zo. 3 nov.: Brand triathlon Roermond. **Za. 9 nov.:** Asopos, najaarswedstrijden opgeven t/m 25 okt! Elke wo. 15.00-17.00 u. Skiff & scull lessen.

Uros

Geen conditie en toch willen lopen, word lid en kom trainen op do. 19.45-21.00 u. Jekerdal, waarna apres-run. **26 en 27 okt.,** leden-weekend Info: Anita 256130, Bjorn 625989, Stefan 257662.

GENEESKUNDE

Opmerkelijk

Uit de VT-FdG van 11 mei 1991:

- Meer dan 85% van de 5e en 6e jaars studenten weet dat *acetylcholine* de postganglionere *neurotransmitter* is van het parasympatisch zenuwstelsel (vraag 216).

"Uitstekend toch" ben je geneigd te roepen als docent farmakologie. De daaraanluitende vraag 217 brengt gelukkig alles weer tot de juiste proporties:

- 50% weet dat *atropine* een *kompetitieve antagonist* voor *acetylcholine* is in het parasympatisch zenuwstelsel, 10-20% denkt daar anders over en 40-30% weet het niet.

H. Thijssen, vakgroep Farmakologie.

Vacature bestuurslid Ko-beraad

In verband met buitenlandse stages en afstuderen zal de huidige secretaris van het Ko-beraad binnenkort haar functie neerleggen. Voor het overnemen van deze bestuursfunctie wordt op korte termijn gezocht naar een 5e of 6e jaars student geneeskunde. Info: Chris Boek, tel. 474561; Annemiek l'Ortye, tel. 633229; Carlo Welters, tel. 250682.

Bureau Internationale Betrekkingen

Op dinsdag, donderdag en vrijdag is spreekuur voor studenten die belangstelling hebben voor een stage in het buitenland. Openingstijden 11.30-12.30 uur. Op vrijdagmiddag is er een apart spreekuur alleen voor co-assistenten en wel van 16.00-17.00 uur. Locatie: Dr. van Kleefstraat 25, kamer 0.005 (souterrain). Info: Aggi Bronkhorst, tel. 888313. Ook voor telefonische informatie dient u bovenstaande openingsuren aan te houden!

Medisch Interfacultair Congres

"Cancer, no cure, no answer...?". Vrijdag 31 januari 1992 houdt Stichting MIC (Medisch Interfacultair Congres) haar tweede landelijke congres in het congrescentrum van het MECC te Maastricht. Op het congres staat het onderwerp "oncologie" centraal en gekozen is voor de titel "Cancer, no cure, no answer...?". Ontwikkelingen binnen de medische wetenschap zullen aan de orde komen, maar ook psychosociale- en ethische aspecten krijgen de aandacht. Zowel geneeskundestudenten, co-assistenten als andere belangstellenden werkzaam in de gezondheidszorg zijn welkom.

Dagprogramma

Het congres bestaat uit een ochtend- en een middagprogramma met een duidelijk verschillende opbouw. Het ochtendprogramma begint om tien uur en bestaat uit vier plenaire sessies die gehouden worden in het grote auditorium van het MECC. Algemene aspecten over ontstaan, metastaseren, therapie en afweer van kanker komen dan aan de orde. Enkele sprekers kunnen we al noemen: Prof.Dr. F.T. Bosman uit Rotterdam, Prof.Dr. G.H. Blijham uit Maastricht en Dr. G. Stoter uit Rotterdam. Prof.Dr. M.K. Kramer uit Utrecht-voorzitter van het decaanoverleg zal de ochtend als voorzitter leiden.

De middag bestaat uit parallelsessies. Verspreid over vijf zalen biedt dat de mogelijkheid om maar liefst vijftien verschillende onderwerpen drie keuzes te maken. deze onderwerpen gaan met name in op nieuwe ontwikkelingen op het gebied van ontstaan, diagnostiek, therapie, immunologie en psychosociale/ethische aspecten van kanker. Nadien vindt er een gezamenlijk programma plaats, waarbij de arts-patientrelatie centraal staat. Het congres wordt afgesloten met een diner en een groot feest.

Stichting MIC

Stichting MIC beoogt het organiseren van een jaarlijks terugkerend landelijk medisch congres voor geneeskundestudenten, co-assistenten en andere belangstellenden werkzaam in de gezondheidszorg. Zij bestaat uit geneeskundestudenten van acht medische faculteitsverenigingen van acht medische faculteitsverenigingen c.q. stichtingen in Nederland, te weten MFLS (Leiden), Panacea (Groningen), MFVR (Rotterdam), MFSU 'Sams' (Utrecht), en MFV 'Asklepios' (Amsterdam). Elke faculteit neemt een deel van de organisatie voor zijn rekening.

Kaartverkoop

De studentenkaartverkoop begint op 4 november 1991 bij de medische faculteitsverenigingen. Voor niet-studenten loopt de inschrijving van 15 oktober t/m 1 november 1991. Deze kaarten zijn verkrijgbaar bij het Secretariaat Stichting MIC, postbus 31249, 6503 CE Nijmegen. Tel. 080-617690

MFV Reflex

Op donderdag 24 oktober zal de vakgroep gynaecologie/obstetrie een klinische lezing verzorgen. Spreker is dr. H.W. van der Putten, gynaecoloog in AZM. Het colloquium heeft als titel: Bloedverlies in de postmenopauze: een tweede jeugd? De lezing begint om 16.30 uur en duurt tot 17.30 uur. Toegang gratis. Locatie: Klinische instructieruimte van AZM, niveau 1, kamer 12, in de gang van de civiele diefst, vlak naast het personeelsrestaurant.

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Voortgangstoets FdGW vrijdag 1 november 1991

Vr. 1 nov. a.s. wordt voor alle stud. de voortgangstoets van de FdGW afgenomen. Afname vindt plaats in het MECC te Maastricht (deeltijd VW in MUG verband in Utrecht en Groningen); aanvang: exact 13.30 u. tot 16.30 u.. Vanaf 13.00 u. kunt u in de zaal plaatsnemen. Indeling: op studentnr., te beginnen links vooraan met studentnr. 86.000. De koffie kost f 1,50 per kop. Voor het Reglement van Orde wordt verwezen naar de studieids FdGW 1991/1992, blz. 248. De voorlopige antwoordsleutel ligt om 17.30 u. aan de receptie Randwyck en Kap 2. Gebruik een HB-potlood. Een geldige collegekaart en een bewijs van inschrijving zijn verplicht; leg deze bij binnenkomst links vooraan gereed op uw tafel. Kom op tijd want na 14.00 u. wordt u niet meer in de zaal toegelaten.

Proefpersonen gevraagd

Wie wil er deelnemen aan een onderzoek naar lange termijn veranderingen in geur- en smaakwaardering? Vereist: je bent a.h.w. verslaafd aan nootjes en je bent bereid om op 6 middagen, waarvan 5 achtereenlopend, gedurende 3 kwartier naar het BMC te komen. Je mag in de week van het onderzoek thuis geen nootjes eten. Vergoeding: een kadobon t.w.v. 100 gulden. Inf. en inschr.: Anita Jansen, tel.: 157.

Voortgangstoets MGK vrijdag 1 november 1991

Vr. 1 nov. a.s. wordt voor alle stud. MGK de voortgangstoets van de FDGW/FdG afgenomen. Afname vindt plaats in het MECC te Maastricht, aanvang vanaf exact 13.30 u. tot 17.30 u.. Vanaf 13.00 u. kunt u in de zaal plaatsnemen. Plaatsindeling is op studentnr., recht in de zaal. De koffie kost f 1,50 per kop. Raadplaat vooraf Reglement van Orde (ligt ter inzage in practicumzaal, BMC). De voorlopige antwoordsleutel ligt om 17.30 u. aan de receptie Randwyck en Kap 2. Een geldige collegekaart en een bewijs van inschrijving zijn verplicht!

Symposium 'Persoonlijkheidsstoornissen'

Vr. 8 nov. a.s. vindt het symposium 'Persoonlijkheidsstoornissen' plaats. Met als invalshoeken: empirisch onderzoek, variaties in diagnostiek en behandeling. Organisatie VBGK. Lokatie de Nieuwenhof. Dit in tegenstelling tot eerdere publicaties. Info. en inschrijfform. A.Simon en Y.Lemmen, Tel: 7254 (Fac.BuroFdGW). Reageer snel!

Data voortgangstoetsen FdGW en MGK in studiejaar 91/92

Voortgangstoetsen FdGW en MGK zijn beide op vrijdag 14 feb en woensdag 20 mei 1992.

agora

Propaedeuse-borrel en uitreiking dinsdag 29 okt. in de feestzaal van het Oud Gouvernement (Bouillonstr. 3). * Propaedeuse uitreiking: 13.00 - 16.00 uur. * Propaedeuse borrel: 13.00 - 18.00 uur.

Condoleantie

Onverwacht overleed zondag 13 oktober jl door een noodlottig ongeval in de leeftijd van 31 jaar Wil van de Wouw met zijn vrouw Ine van de Wouw-Willems. Hij was 2e jaars student aan de deeltijdopleiding VW en naast z'n studie werkzaam als wijkverpleegkundige bij de regionale kruisvereniging de Kempen.

Wetenschapswinkel

Een intergemeentelijke instelling voor maatschappelijk werk wil onderzoek laten verrichten naar de bekendheid v.d. instelling bij de bevolking van haar werkgebied en naar de tevredenheid onder cliënten over haar hulpverl.. Onderwerp: geschikt als doctoraalonderzoek voor o.a. BB en GVO. Begel. toegezegd. Inf.: Marjolein Braeken, wetensch., Looi 4, tel: 7529/7120.

ECONOMIE

STUDEREN IN HET BUITENLAND 1992/1993

In januari a.s. zullen de inschrijvingen voor het studeren in het buitenland van start gaan. De data van bijeenkomsten zullen via 'Observant' en posters bekend gemaakt worden. Hierbij alvast een overzicht van bestemmingen (onder voorbehoud):

Bristol, Hull, Glasgow, Bradford, Aston, Dublin, Uppsala, Oslo, Innsbruck, Basel, Brussel, Leuven, Namen, Luik, Antwerpen, Grenoble, Straatsburg, Toulouse, Hannover, Trier, Regensburg, Aken, Trento, Bergamo, Santander, Zaragoza, Sevilla, Barcelona, Madrid.

Indien nodig kun je nu al voorbereidingen treffen voor je taalvaardigheid.

WASO

De bijeenkomsten van WASO vinden plaats op: 21 oktober, 04 november, 18 november: telkens om 19.30 uur in kamer 0.085

Personeelsmanagement in de jaren negentig: dilemma's rond functie en organisatie van het personeelswerk

De Stichting Innovatief Personeelsbeleid (STIP), medewerkers van de Open Universiteit en van de Rijksuniversiteit Limburg (MERIT) bereiden onderzoek voor op het gebied van personeelsmanagement. Het onderzoek richt zich op de kloof die dreigt te ontstaan tussen lijnmanagers en personeelsfunctionarissen. Voor de werkzaamheden die aan het eigenlijke onderzoek voorafgaan worden studenten gezocht die - in het kader van bijvoorbeeld een scriptie, afstudeeropdracht of in plaats van een stuk regulier onderwijs - bereid zijn onbezoldigd aan dit onderzoek bij te dragen. De werkzaamheden betreffen:

1. Literatuurstudie
2. Uitwerken van het onderzoeksdesign

De precieze vorm van de bijdrage wordt in onderling overleg met de student geregeld. Nadere informatie is in te winnen bij de volgende personen:

Paul Kunst (STIP/MERIT) 043-888753
Ed van Sluijs (MERIT) 043-888760

HERBEREKENING Doctoraal Voortgangstoets 91.1 d.d. 20.09.1991

Door een nagekomen wijziging in de antwoordsleutel is de voortgangstoets 91.1 van vrijdag 20 september jl. herberekend. De individuele uitdraai van 11 oktober 1991 komt hiermee te VERVALLEN. De nieuwe uitslag - die NIET in het nadeel van de student kan zijn - is vanaf woensdag 23 oktober 1991 beschikbaar. De nieuwe individuele uitdraai is vanaf dat moment af te halen bij de Onderwijsbalie (kamer 0.008). Nieuwe totaalijsten per afstudeerrichting bevinden zich op de publicatieborden op de derde etage.

RECHTSGELEERHEID

Balietijden Bureau Onderwijs

Maandag tot en met vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Verkrijgbaar aan de balie

Opsteltitels dag 2 herkansing Nederlands Recht.
Opsteltitels dag 3 en 4 Nederlands Recht.

Aflopende termijnen

30.10.1991: ophalen gecorrigeerde structuurschets proefopstel jaar 2 dagopleiding Nederlands Recht.

Studieadviseurs

In de week van 14 oktober is mevr. J. Stoutenbeek, studieadviseur K1019N, afwezig. In die week is mevr. M. Elsenburg, studieadviseur K1016N, wel aanwezig en wel op dinsdag, woensdag en donderdag. In de week van 28 oktober is mevr. M. Elsenburg afwezig. Dan is mevr. J. Stoutenbeek aanwezig en wel op maandag en woensdag.

Voorlichtingsdag Rechten

De voorlichtingsdag voor Rechtsgeleerdheid zal dit jaar op zaterdag 9 november plaatsvinden. Voor deze voorlichtingsdag worden er mentoren gevraagd. Belangstellenden kunnen voor inlichtingen of aanmelding contact opnemen met Erna Beurskens, tel 887036, kamer 0.041 Nieuwenhof.

TOETSEN BLOK 1 DAGOPLEIDING

Vrijdag 08.11.1991

Jaar 1: Inleiding 09.00 uur Sporthal Geusselt
Jaar 2: Rechtshandhaving (Nederlands Recht) 13.00 uur Sporthal Geusselt
Jaar 2: Overheid en Privaatrecht (Fiscaal Recht) 09.00 uur Sporthal Daalhof
Jaar 3: Arbeid (Nederlands Recht) 13.00 uur Sporthal De Heeg
Jaar 3: Bedrijfseconomie II (Fiscaal Recht) 09.00 uur Sporthal De Heeg
Jaar 4: keuzeblokken * 09.00 uur Sporthal De Heeg

* Nadere informatie over welke keuzeblokken schriftelijk danwel mondeling afgenomen worden, volgt nog.
Donderdag 14.11.1991
Jaar 4: Bouwrecht 11.00 uur Statenzaal

TOETSEN BLOK 1 AVONDOPLEIDING

Maandag 18.11.1991

Jaar 6 + 7: keuzeblokken *
* Nadere informatie over welke keuzeblokken schriftelijk danwel mon-

deling afgenomen worden, volgt nog.

Donderdag 19.12.1991

Jaar 1: Inleiding 18.30 uur Sporthal De Heeg
Jaar 2: Rechtshandeling 18.30 uur Sporthal De Heeg
Jaar 3: Rechtshandhaving 18.30 uur Sporthal De Heeg
Jaar 4: Criminaliteit 18.30 uur Sporthal De Heeg
Jaar 5: Arbeid 18.30 uur Sporthal De Heeg

Adressen locaties:

Sporthal Geusselt, Olympiaweg 81, Maastricht.
Sporthal De Heeg, Roserye 500, Maastricht.
Sporthal Daalhof, Goudenweg 190, Maastricht.

Deze weken actueel (agenda)

25.10: 15.00-17.00 uur door C. Adriaansens "Transacties onroerend goed" collegezaal Nieuwenhof
30.10: 16.00-18.00 uur door W. Fase "Het sociale-zekerheidsrecht" collegezaal Jezuitenklooster
30.10: 15.30-17.00 uur door G. Rijken "Overgangsrecht" Statenzaal Gouvernment
01.11: 15.00-17.00 uur door C. Adriaansens "Bouwprocesrecht" practicumruimte 1001A Nieuwenhof
06.11: 16.00-17.00 uur vragenur collegezaal Nieuwenhof

Gezocht

Enkele enthousiaste studenten die zich willen inzetten voor de oprichting van een Maastrichts pleitgezelschap.
Info: 253329 (Ellen), 211400 (Jasmijn) of 257009 (Frank).

First Maastricht

Op woensdag 30 oktober 1991 heeft First Maastricht in de Statenzaal van het Oud Gouvernement om 20.00 uur de eerste Algemene Leden Vergadering. Alle leden zijn van harte welkom. Het Bestuur zal ondermeer verslag doen van haar activiteiten van het afgelopen jaar en wil het beleid voor het komend jaar graag toelichten. De agenda, jaarverslag, statuten en begroting liggen ter inzage op de verenigingskamer: kamer 1.053 Nieuwenhof.

First Maastricht

Vrijdag 29 november 1991 vindt het zevende L.O.F.-Congres plaats. De organisatie is in handen van onze zuster-vereniging Taxateur uit Rotterdam. Dit congres zal in het teken staan van het fiscaal inkomensbegrip, waarbij de aandacht vooral zal uitgaan naar het rapport van de commissie Stevens. Het bestuur van First Maastricht is er van overtuigd dat het een leuke en interessante dag gaat worden. Wij hopen dan ook dat Maastricht met een grote groep in Rotterdam verenigd zal zijn. Info: First Maastricht, kamer 1.053 Nieuwenhof.

Jus et Sanitas

Tot onze grote spijt moeten wij mededelen dat het aangekondigde symposium, dat voor 29 oktober gepland was, geen doorgang kan vinden.

Jurist zonder Grenzen

Bedrijven- en Instellingendag Rotterdam 5 november 1991

Op 5 november 1991 organiseert de Juridische Faculteit van de Erasmus Universiteit Rotterdam de jaarlijkse Bedrijven- en Instellingendag 'Juristen zonder Grenzen'. Dit jaar zullen weer zo'n 900 aankomende juristen 's ochtends lezingen kunnen bijwonen over de invoering van het NWW, gezien vanuit het bedrijfsleven, de rechterlijke macht en de advocatuur. De middag zal in het teken staan van beroepenvoorlichting door middel van acht bijeenkomsten met junior- en seniormanagers uit verschillende beroepsvelden, die duidelijk zullen trachten te maken wat de perspectieven en werkzaamheden van een jurist in de praktijk zijn. Tevens start op het einde van de ochtend de banenmarkt. Verschillende bedrijven- en instellingen zijn dan met een stand aanwezig in de collegezaal van het LB-gebouw op het Woudesteincomplex van de Erasmus Universiteit. Er is dan alle gelegenheid om op informele wijze kennis te maken en bijvoorbeeld een stageplaats of een betrekking te bespreken. De dag wordt op het einde van de middag afgesloten met een borrel. De kosten bedragen fl. 10,-, inclusief lunch, koffie, thee en de borrel.

Voor inschrijving: JFV Ouranos, Zwingelpot 4 (dinsdag en donderdag tussen 12.30-13.30 uur) of bel tussen 09.00-12.00 uur 010-4081592.

GIRO 26655
BEVRIJDINGSFONDS
KOMITEE ZUIDELIJK AFRIKA
AMSTERDAM
020 627 08 01

Het ANC olist

vrije verklezingen

voor iedereen

In Zuid-Afrika.

Het ANC van

Nelson Mandela

moet daarom

sterk staan in

de onderhandelingen

met president

De Klerk.

Steun het ANC

bij de opbouw

van haar organisatie

In Zuid-Afrika.

A night of interference',

De hartslagontregelende basdreun

Nieuwe namen in house, rap, etcetera - zeg maar alles wat door een computer kan worden voortgebracht en door mannetjes met gym schoenen uitgevoerd - zijn welhaast niet bij te benen. Gouden tijden voor een blad als Oor. Dat snelt van de ene perspresentatie naar de andere, om van een zeventienjarige drop-out te verneemen dat zijn plaat wel degelijk is geïnspireerd op de harde zelfkant van Badhoevedorp. Je zou er cynisch van worden. Aanstaande zondag, 27 september, kan de liefhebber zelf controleren of dat cynisme gerechtvaardigd is. Want dan organiseert poppodium Basement 5, onder de titel 'A night of interference', een vier uur durend popspektakel met leden van 'Tackhead' en 'Bomb the bass'. De laatste band scoort overigens momenteel in de hitparade met 'Winter in July'. Of dat 'live dance music' is, is niet bekend. Dat is in ieder geval wel de noemer waaronder zondag stevig zal worden gebeukt. Het is natuurlijk afwachten of het hier niet gewoon meer van hetzelfde betreft - stevige beat, ruige rappers en een paar bij elkaar gejatte samples - of dat de band zich aan een heus muzikaal experiment zal durven wagen. Want daar is de rap- en housescene onderhand wel aan toe. Anders vergaat het hen wellicht net als de punk. Die scene liep vast wegens gebrek aan vernieuwing.

Een overeenkomst met de punk is dat ook rap en trance-dance music uitingen zijn van 'onvrede met de maatschappij'. De rapper neemt actief stelling, met zinnen als - om de gemiddelde rapsong te parafraseren - 'I'm a mean motherfucker from the suburbs and you don't fuck with me', en de trance-dancer verliest zichzelf in een hartslagontregelende basdreun. Spreekbuisen en escapisten, en beiden zijn ze ontevreden. Maar, anders dan de punk, lijkt het gym schoenen bataljon vooralsnog geen overwaaiend fenomeen. Hun muziek

ligt redelijk goed in het gehoor, en kan daarom rekenen op de interesse van muziek liefhebbers van verschillend pluimage. Punk is gewoon blijven steken in een ellendige boodschap die ook nog eens uitermate miserabel geventileerd werd. Het klassieke voorbeeld, die af en toe nog wel eens wordt opgetekend uit de mond van een oude muzikant: "Je kocht een gitaar en je deed maar wat." Zodra die herrie sleetse plekken begon te vertonen, viel er niets op te lappen. Het zou immers wel eens goed kunnen gaan klinken.

De meestal niet al te intelligente rapboys hebben over het uiten van hun onvrede nooit nagedacht. Zij kozen eenvoudig voor de bekende repeterende dreun. En dat was wellicht hun redding. De dreun is makkelijk, herkenbaar en vertrouwd. En dan mag de boodschap zo punk zijn als het maar kan. Dat slikt iedereen. Een dame - wier naam mij is ontschoten - zingt 'she's homeless', en dat tien keer achter elkaar. De boodschap is begrepen, en komt sympathieker over dan die van Johnny Rotten, die schreeuwt dat het tijd is voor anarchie in het Verenigd Koninkrijk. Een misselijk mannetje was dat, dat de kunst niet verstond een verhaal overtuigend te brengen zonder het publiek met een smerig gevoel in de mond achter te laten. Dat kunstje verstaat de rap- en housegeneratie juist wel. Gewoon omdat ze stom zijn, omdat een simpele beat het meest voor de hand ligt. Maar staat er verder nog iets interessants te gebeuren? Of is de nieuwe lichting gym schoenen even oninteressant voor rap en house als Bryan Adams voor de rock 'n' roll?

Vooralsnog lijken rappers en house-adepten zelden last te hebben van een vlaag inspiratie. Vooruitzien betekent bij hen veelal terugblikken. Uitputtingsverschijnselen worden tegenwoordig al gecompenseerd met flarden 'I will survive' en 'Nights

Keith le Blanc
(Foto Walkerprint)

on Broadway'. Dan hebben we het dus wel over eind jaren zeventig, begin jaren tachtig. Daarna komt er niets meer, het waren de jaren van Duran Duran en Talk Talk, daarna verschijnen ze zelf aan het popfront. Aanstaande zondag in het Staargebouw wordt wellicht duidelijk of ze bereid zijn zichzelf een stevige doorsmeerbeurt te geven. Het persbericht stemt alvast hoopvol: Tim Simenon van 'Bomb the bass' is door het gebruik van samples in staat "een nieuwe demensie (sic) te creëren binnen de dansmuziek". Dat kan dus nog interessant worden.

Eugène Baak

'A night of interference', zondag 27 september 20.30 Staargebouw. Kaartjes voorverkoop 12,50 Music Plus. Dagkassa 15,-.

Philippe Noiret in een vlakke film

'La Vie et rien d'autre'

Het jaar is 1920. De Eerste Wereldoorlog is net achter de rug. Ergens in Frankrijk, om precies te zijn het plaatsje Bezancourt, doet majoor Dellaplane zijn best om soldaten te identificeren die bij een ongeluk in de tunnel van het dorp zijn omgekomen. In totaal zijn er na de oorlog nog 350.000 vermisten. Misschien is een deel ervan terug te vinden onder de gesneuvelden van de tunnel.

In filmhuis Lumière draait voor de tweede week 'La Vie et rien d'autre', de nieuwste film van Bertrand Tavernier, maker van onder andere 'Round Midnight'. Deze film gaat deze keer niet over een jazzgrootheid, maar toont de klasse van Philippe Noiret, een grootheid van het witte doek. Het doel van majoor Dellaplane (Philippe Noiret) is het identificeren van gesneuvelde soldaten. Daarmee staat hij lijnrecht tegenover de opzet van de autoriteiten die een monument willen oprichten voor de Onbekende Soldaat. Dellaplane weigert mee te werken aan de zoektocht naar een onbekende soldaat; dat druist tegen zijn principes in. Het gaat er hem juist om de identiteit vast te stellen. Er zijn immers nog 350.000 vermisten die hij misschien onder de gesneuvelden zou kunnen terugvinden, en daar zet hij zich voor tweehonderd procent voor in. Maar het monument moet en zal er komen. Dus terwijl Dellaplane onvermoeibaar doorgaat met het identificeren van gesneuvelde soldaten in de tunnel, stellen de autoriteiten iemand anders

aan om de onbekende soldaat te vinden. Het blijkt niet zo eenvoudig te zijn om een ongeïdentificeerde soldaat te vinden, opnieuw een bewijs dat Dellaplane erg zijn best doet. Bovendien komt degene die met de naspeuringen belast is niet al te snugger over. Communicatieproblemen met zijn medewerkers en met dorpsbewoners leiden tot een komische struikeltocht. Dat komt ervan als iemand de dwingende werkelijkheid toch naar zijn hand wil zetten, lijkt Tavernier te zeggen; een groot contrast met de eerlijke integere majoor Dellaplane en zijn niet aflatende inzet voor de Zaak.

Gelukkig gaat het niet alleen om Dood in de film; de Liefde is er ook nog. Veel mensen zijn nog steeds op zoek naar hun familielid, vriend of geliefde, onder andere twee vrouwen waar Dellaplane direct mee te maken krijgt. De rijke, beschaafde Irene, gespeeld door de mooie actrice Sabine Azema, is op zoek naar haar man; Alice (Pascale Vignal), een jonge onderwijzeres, zoekt haar verloofde. Het blijkt, oh ironie, om dezelfde man te gaan. Dellaplane ontdekt dit. Ondertussen wordt ie ook verliefd op een van de twee vrouwen. Het zou zo mooi kunnen zijn, maar de directheid en kracht die hij in andere situaties heeft, laten hem in de steek zodra het om de Liefde gaat. Hij krijgt het maar niet over zijn lippen.

Het leuke van 'La Vie et rien d'autre' is dat het eens een keer niet over gedisillusio-

neerde soldaten gaat. De situatie na een (om het even welke) oorlog biedt meer stof dan dat alleen. Tavernier verbeeldt wat je nog altijd na een oorlog kunt zien gebeuren: de hypocriete houding van leger en staat, die zo graag de oorlog romantiseren door het creëren van een oorlogsheld. Oftewel: de oorlogsmythe. De gewenste beelden worden zelfs letterlijk gehouwen door derderangs kunstenaars die series bombastische soldatenbeelden produceren. In een prachtig decor overigens: de 'ateliers Warin', gevestigd in een oude fabriek. Daar tegenover staat de gruwel van de oorlog, het niet kunnen vergeten, de harde werkelijkheid, gepersonifieerd in de persoon van majoor Dellaplane. De romantisering van de oorlog stemt hem bitter. Maar met de 'andere' romantiek, de Liefde, weet hij ook geen raad. De bedoeling van 'La Vie et rien d'autre' is duidelijk en het spel van Noiret prachtig. Maar jammer is dat Tavernier teveel wil vertellen. Hij maakt geen keuzes, waardoor het ondanks een aantal mooie beelden en interessante stof resulteert in een matige, vlakke film.

'La Vie et rien d'autre' (Fr 1991) van Bertrand Tavernier. Te zien in Filmhuis Lumière tot en met 7 november, aanvang 20.00 uur.

Marianne ten Hoedt

Agenda

vrijdag 25 oktober

Jazz Mecca 1991, Internationaal Jazz-festival, MECC, 20.00
Tsjechov, musical, Boudeuijn de Groot e.a., Stadsschouwburg, 20.00

Rilke-project, Theaterwerkplaats Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk, 20.30

"Höllep", 't Mestreechs Volleks Tejater, Sphinxzaal, 20.30
Doorhalen wat n.v.t. is, Leon Lutterman, liedjes, Theatercafé, 23.00

zaterdag 26 oktober

Jazz Mecca 1991, Internationaal Jazz-festival, MECC, 20.00
Tsjechov, musical, Boudeuijn de Groot e.a., Stadsschouwburg, 20.00

LSO, Rimsky-Korsakov/Sjostakowitsj, Staaarzaal, 20.00
De Gijzelaar, toneelstuk, M'46, 't Pesthuys, 20.00

Rilke-project, Theaterwerkplaats Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk, 20.30

Tomoko mukaiyama, pianoconcert, Intropodium, 20.30
"Höllep", 't Mestreechs Volleks Tejater, Sphinxzaal, 20.30
Doorhalen wat n.v.t. is, Leon Lutterman, liedjes, Theatercafé, 23.00

zondag 27 oktober

Literair Matinee, Patrick Dewael/Frits Bolkestein, Boekbandel Arcadia, 15.00

Jazz Mecca 1991, Internationaal Jazz-festival, MECC, 16.00
De Gijzelaar, toneelstuk, M'46, 't Pesthuys, 20.00

"Höllep", 't Mestreechs Volleks Tejater, Sphinxzaal, 20.30

maandag 28 oktober

Sikulu-The Warrior, Zuid-Afrikaanse musical, Stadsschouwburg, 20.00

De stenen tafelen: de burger, Thomas More lezing, Oud Gouvernement, 20.00

dinsdag 29 oktober

Wilde Lea, muzikaal drama, Blauwe maandag Cie, Stadsschouwburg, 20.00

Rilke-project, Theaterwerkplaats Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk, 20.30

woensdag 30 oktober

Lunchconcert, Adams (viol) & Bakker (piano), Redoute, 12.30
Wilde Lea, muzikaal drama, Blauwe maandag Cie, Stadsschouwburg, 20.00

Rilke-project, Theaterwerkplaats Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk, 20.30

donderdag 31 oktober

Wilde Lea, muzikaal drama, Blauwe maandag Cie, Stadsschouwburg, 20.00

Islam en het westen, lezing drs. R. Haleber, Nieuwenhofzaal, 20.00

Rilke-project, Theaterwerkplaats Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk, 20.30

Exposities

Benoît Hermans, In situ, Aylvalaan 10, Maastricht, 12 okt. t/m 16 nov. Wo t/m za 14-18

Lidy Hoewaar, teken- en sculptuur-technieken en **Frans van Oirschot**, schilderijen, Galerie Artisan, Grote Gracht 43, Maastricht, 12 okt. t/m 16 nov. Di t/m za 13.30-17.30

Wim Beek, schilderijen en **André van der Linden**, sculpturen, Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a, Maastricht, 4 okt. t/m 27 okt. Do t/m zo 13-17.30

Willy Welter, acryl, paneel, papier, Galerie Fah, Brusselsestraat 80, Maastricht, 25 okt. t/m 29 nov. Vr t/m zo 13-17

Ben Oldenhof, beelden en **Erik Oldenhof**, schilderijen, Galerie Schuurth & van Noorden, Rechtstraat 64, Maastricht, 21 sept. t/m 26 okt. Do t/m za 14-18

Ogen Bedrogen, tentoonstelling over optisch bedrog, samengesteld door de TH in Delft, Natuurhistorisch Museum Maastricht, 14 sept. t/m 17 nov. Ma t/m vr 10-12.30 en van 13.30-17 uur. Za en zo 14-17

Raph de Haas, schilderijen, monotypes, Galerie Wolfs, Hoogbrugstraat 69, Maastricht, 27 okt. t/m 24 nov. Wo 14-18 Do 18-20 Vr 14-18 Za 10-17 Zo 13-17

Luske, tekeningen en schilderijen, Galerie Simera, Bogaardenstraat 40B, 27 sept. t/m 26 okt. Wo t/m za 13.30-18.00

Alexander Steffes, schilderijen en grafisch werk, Galerie Felix, Wijkerbrugstraat 16, Maastricht, 5 okt. t/m 28 okt. Ma 13-18. Di t/m vr 9-18. Za 9-17

Zeven kunstenaars, allen deelnemers of oud-deelnemers aan de Jan van Eyck Akademie, Dominikanerkerk, 24 t/m 30 okt. Dag, 12-21.

Film

Speelweek 25 t/m 31 okt.

Filmhuis Lumière, Bogaardenstraat 40b

La vie et rien d'autre, 20.00

Jillali Ferhati, 21.00

Cinema Palace, Wyckerbrugstr.

Terminator, dag, 17.00 en 20.30. Za, zo en wo 13.45

Robin Hood, dag, 17.15 en 20.45. Za, zo en wo 14.00

Another you, dag, 18.00 en 21.15

Mabi, Kleine Gracht 24A

Thelma & Louise, vr t/m zo 14.30, 18.30 en 21.15. Ma t/m zo 21.00. Wo ook 14.30

Boyz 'n the hood, vr t/m zo 14.30. Wo ook om 14.30

Prospero's books, vr t/m zo 14.30, 18.30 en 21.15. Ma t/m zo 21.00. Wo om 14.30

Dying Young, vr t/m zo 14.30, 18.30 en 21.15. Ma t/m zo 21.00. Wo ook 14.30

Cine "K", St. Bernardusstraat 13

Regarding Henry, dag, om 21.15

Dhilla Singh takes over

Zo, die Eva zijn we even kwijt. Lezingen geven in Canada, aan onze hoela. Dat geschifte mens met die fictieve verliefdheid! Ha! Nee hoor, die juffrouw knijpt er gewoon tussenuit om zich in de bossen temidden van Mohawks te heroriënteren op een meer zinvolle toekomst. Van dat neurotisch en platvloerse geneuzel over de Liefde zijn we dus de komende maand in ieder geval gevrijvaard. Gewoon een partner zoeken, zoals ik (mijn lieve man Rabinder), en verder niet zeuren. Hier ligt ook de gelegenheid om eens met U van gedachten te wisselen over een aantal diepere levensvragen. Waarom bestaan wij? Wat is wetenschap? Waartoe wil men iets van zijn/haar leven 'maken'? Is het leven op zich niet al voldoende? Wat doen die witte brokjes soms in de leverworst? In deze eerste beschouwing wil ik een uiteenzetting geven over de vraag 'waarom schrijft men?' De wereld barst van de schrijvers. Dag aan dag zitten ze zich mottig te tikken op toetsenborden, schrijven inktpatronen leeg en slijpen punten aan poltoden. Er is een banale verklaring voor dit verschijnsel: het gaat hier om mensen die een talent voor het vak hebben en er een aardige boterham mee kunnen verdienen. Toch is hiermede niet bijvoorbeeld het 'Eva'-verschijnsel verklaard. Eva heeft een goede baan in wat zij zelf badinerend als 'de wetesjap' betitelt, het geraaskal op de achterkant van dit blad levert haar geen substantiële inkomsten op. Datzelfde geldt voor al die middelmatige schrijvers die Nederland kent. U dacht toch niet dat die bansworsten van een roman met een oplage van 3000 stuks à vrije verkoopprijs van f.24,95 rijk worden? Royalties op zo'n uitgave belopen op z'n hoogst vijf gulden per boek. Een middelmatige schrijver heeft daarmee, gesteld dat de oplage in een jaar wordt verkocht, een bruto-inkomen dat net boven het bestaansminimum ligt. Nee, voor het geld hoeft men het niet te doen. Het vermoeden bestaat dat schrijven een zeker therapeutisch effect heeft. Neem nu de Maartens ('t Hart en Biesheuvel). Over de eerste schrijft de tweede dat zijn overmatige produktie voortkomt uit een acute en intense belangstelling voor het vrouwelijk geslacht. 't Hart schrijft bij zo'n aanval kennelijk in 72 uur drie romans, twintig essays en nog een paar polemiekjes. Biesheuvel zelf is op aanraden van zijn psychiater de angst gaan wegschrijven. Het zou mij dus niets verbazen wanneer schrijvers in meerderheid exhibitionisten, paranoïden, schizofrenen en masochisten zijn. Kijk nu naar Eva. Duidelijk een maf. Gestoord ego. Borderline-gevalletje, lijkt mij. Het gezeuver over moeizame relaties met de wereld om haar heen, het overmatig gebruik van bijvoeglijke naamwoorden bij ieder zelfstandig naamwoord (ik heb geturfd: in sommige columns tot een ratio van zelfs 80%!), de dwangmatige neiging om iedere week weer haar autobiografie over de universiteit uit te storten, nee, er is iets mis met zo'n schrijfster. Overigens ook met al die lezers die dat gebazel nog leuk vinden ook; gelukkig heeft U de komende weken met mij te doen. Het serieuzere denkwerk.

- Dhilla Singh -

* Eva is op studiereis in Canada *

“Het is van de straat, dus het kan geen kwaad”

“Ik hoor jullie niet. Zing nou eens voluit 'oeh'.” Hier en daar klinkt een zachte, ingehouden zucht. De klarinet, fluit en gitaar worden nog iets dichtert tegen de lichamen aangedrukt. De drummers en de pianist kruipen iets verder weg achter hun instrumenten. Dan gaan opnieuw de lippen van de zestien muzikanten uit elkaar. Aarzelend en nog steeds met weinig overtuiging zetten zij weer aan. 'Oehoe', klinkt dan zwakjes door de zaal van het Löss theater. Wanneer na anderhalve tel de laatste klank al wegsterft, veert Herman de Wit energiek van zijn pianokruk. “Hebben jullie niet meer volume in huis?” roept hij quasi ongelovig. “Kom, ga staan. Leg die saxen maar even neer en neem lucht. Neem scheppen lucht. En wees vooral niet bang dat een toon niet past. Dat is niet goed, dan blokkeer je jezelf.” Terwijl de saxofoons en de ene fluit eenzaam op de stoelen achter blijven, verzamelen de cursisten van de workshop voor geïmproviseerde jazz moed en zetten de kelen een klein stukje verder open.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Herman de Wit, in de jazzwereld bekender als Herbie White, gaf afgelopen zondag zijn derde workshop (in een serie van vier) in het Löss theater. Zestien deelnemers, afkomstig uit heel Limburg kwamen er op af. Een zeer gemêleerd gezelschap. Want waar de een pas op veertigjarige leeftijd de kans kreeg om zelf een instrument te gaan bespelen, zat de ander al op zijn vijfde achter de piano of blies het eerste deuntje op de fluit. Maar ze komen allemaal voor de jazz en voor het improviseren. “Herman leert ons vrij te spelen, spelen wat bij jezelf opkomt, wat je voelt,” vertelt alt-saxofonist Bas Koene.

Herman de Wit zelf: “Het maakt niet uit of je een beginnend of geoefend muzikant bent. Een jazzmusicus kan ik niet maken. Dat is iemand. Ik kan alleen de muzikale ondernemingsgeest stimuleren. De basis is de muzikant zelf. Die moet over die innerlijke drempel heen durven. Hij moet loskomen. De eerste stap hebben deze zestien al gezet toen ze hier met hun instrument op de rug binnenliepen.”

Op zijn gympies, dansend, klappend en meeswingend, lijkt hij eerder op een muzikale bouwvakker dan op een doorsnee muziekleraar. Daar moet hij ook niet veel van hebben. “Het gewone muziekonderwijs werkt te veel onder het motto: het is van de straat, dus kan het geen kwaad. Mensen leren keurig noten lezen en van het blad spelen, maar de eigen creativiteit wordt er niet uitgehaald.” En dat is hard nodig volgens De Wit. Niet alleen in Limburg is het tragisch gesteld met de muzikale ondernemingsgeest, nee erger nog. Heel Nederland lijdt wat dat betreft aan een chronische “bloedarmoede”.

Al dertig jaar geeft Herman de Wit workshops voor geïmproviseerde muziek. Eerst alleen in het Amsterdamse BIM-huis. Daar staat hij iedere maandag tussen zestig amateurs die al toetend, blazend en drummend hun improvisatietalent ontwikkelen. Nu reist hij door het hele land. De Maastrichtse musici hebben pas sinds een aantal jaren de kans “diep verborgen creatieve bronnen” aan te boren in een workshop. Dit jaar is de opkomst (16) voor Limburgse begrippen ongekend hoog volgens Eric Hendrich, lid van de organiserende Stichting Limburg geïmproviseerde Muziek (SLIM). “Het zuiden heeft geen jazzcultuur, meer een fanfare- en harmoniecultuur. We hebben al een aantal keren een workshop moeten afblazen wegens gebrek aan belangstelling.”

De Wit, die regelmatig talentvolle mensen uit zijn workshops plukt voor zijn 'Herbie White Orchestra', raakt niet uitgekeken op de vele sessies die hij jaarlijks met amateurs heeft. “Ik leer er nog steeds van. Je bouwt een vertrouwensrelatie met mensen op. Ik zal nooit iemand die zich verschuilt achter de rug van een ander uit de anonimiteit halen. Als de tijd rijp is treden ze toch wel naar voren. Dan kun je mensen optillen. Daar krijg ik waanzinnig veel energie van.”

“De Bossa Nova is aan de beurt, maar straks komen we weer op de zang terug,” wrijft Herbie White de cursisten onder de neus wanneer ze zich achter hun instrument verbergen. “Als je goed kunt zingen hoor je de eigen klank. Dat is belangrijk want dan word je je eigen leraar.”

Het valt tijdens deze derde sessie voor de meesten nog niet mee om vol overgave de muziek de vrije loop te laten of uit volle borst de stem te laten horen. “De meesten van ons hebben schroom om te spelen,” weet Bas Koene. “Maar als we moeten zingen wordt het nog veel erger. Dan moet je de veiligheid van je instrument achterlaten, dan wordt het pas echt eng.”

Een blad vol muziek zal hij tijdens zijn workshops niet uitdelen, laat staan dat hij als een strenge meester zijn pupillen op valse tonen en verkeerde ritmes wijst. “Fouten worden hier niet gemaakt. Ik wil juist dat mensen loskomen. Dat zij niet meer bij ieder uit de toon vallend nootje stilvallen. De eigen tolerantiegrens moet verhoogd worden.”

Soms, nee herhaaldelijk zelfs, valt er een verkeerde toon op het verkeerde moment tijdens de zondagmiddagssessie. Maar dat hoort er allemaal bij. Wanneer de klarinetist zijn geïmproviseerde solo eindigt met een weinig welluidende piep, en met een licht

De Maestro
(Foto Nelis Tutkey)

gekleurd hoofd weer op zijn stoel gaat zitten, is het applaus van de medecursisten er dan ook niet minder om. Ook de drummer die zijn stokken niet in bedwang kan houden en tegen zijn wil een snellere blues speelt dan de rest, hoeft niet te rekenen op een reprimande. “Ook al kom je in het moeras terecht, tel door. Ik heb liever dat je vier maten alleen maar telt en niet speelt, dan dat je stopt.” Terwijl De Wit al klappend de drummer ondersteunt wanneer die het juiste ritme zoekt, treedt de volgende soliste naar voren. Ze recht haar rug en trekt de kop van de saxofoon op de juiste plaats. Onder begeleiding van de piano, gitaar, harp en drum speelt zij een eigen verhaal. Niet altijd even vlekkeloos, maar het is ook pas een jaar geleden dat ze voor de eerste keer een sax aan haar mond zette. “Ja, ja, ja,” moedigt De Wit aan die intussen op zijn hurken bij haar zit, “dat was een hele mooie klank.” Glunderend buigt ze met een kort knikje haar hoofd. De brutale paardestaart swingt er achter aan.

Als de laatste solo op zijn einde loopt springt De Wit op. Even stilte. Snel loopt hij de kring langs. Een altsaxofoniste zet hij in de juiste houding. Niet ineenkrimpen tijdens het spelen, maar vanuit je buik spelen. “Leg nou eens allemaal de handen op het hoofd en klem de sax tussen de tanden.” Verwondert stoten twee muzikanten elkaar aan. Wat hebben ze nu weer aan hun fiets hangen? Blazen, roept De Wit terwijl hij de saxofonisten een voor een opneemt. Hard blazen. Zacht blazen. De man die volgens ingewijden een van de beste saxofonisten van Nederland is, trekt nog eens aan zijn sigaar en luistert. “Jij hebt te weinig volume,” zegt hij dan heel resoluut tegen een van zijn cursisten. “Je ziet er gezond uit, je bent een stevige jongen. Jij hebt veel meer sound in huis. Je moet met een groter koppie spelen. Dus ga naar de winkel en vraag daarom. Doen hè.”

Riki Janssen